

Bruksela, dnia XXX r.
[...] (2021) XXX draft

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne dotyczące pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne dotyczące pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury

SPIS TREŚCI

CZEŚĆ I.....	3
PRZEPISY WSPÓLNE.....	3
Rozdział 1.....	3
1. Wprowadzenie.....	3
Rozdział 2.....	6
2. Zakres, obowiązek powiadamiania i definicje.....	6
2.1. Zakres stosowania niniejszych wytycznych oraz wpływ EFMRA.....	6
2.1.1 Zakres.....	6
2.1.2 Pomoc na inne środki.....	7
2.1.3 Skutek rozporządzenia (UE) 2021/1139.....	7
2.2. Horyzontalne i inne instrumenty pomocy mające zastosowanie do sektora rybołówstwa i akwakultury.....	9
2.3. Pomoc na kategorie środków objętych rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych.....	9
2.4. Obowiązek powiadamiania.....	10
2.5. Definicje.....	11
Rozdział 3.....	13
3. Wspólne zasady oceny.....	13
3.1. Pierwsza przesłanka: pomoc ułatwia rozwój działalności gospodarczej.....	14
3.1.1. Działalność gospodarcza objęta pomocą.....	14
3.1.2. Efekt zachęty.....	15
<i>Warunki dodatkowe dotyczące pomocy inwestycyjnej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego.....</i>	<i>16</i>
3.1.3. Brak naruszenia właściwych przepisów i ogólnych zasad prawa Unii.....	17
3.2. Druga przesłanka: pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.....	18
3.2.1. Potrzeba interwencji państwa.....	19
3.2.2. Odpowiedniość pomocy.....	19
<i>Odpowiedniość różnych form pomocy.....</i>	<i>19</i>
3.2.3. Proporcjonalność pomocy.....	20

<i>Maksymalna intensywność pomocy i maksymalne kwoty pomocy</i>	20
<i>Dodatkowe warunki dotyczące pomocy inwestycyjnej objętej obowiązkiem indywidualnego zgłoszenia oraz pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów</i>	22
<i>Kumulacja pomocy</i>	22
3.2.4. <i>Przejrzystość</i>	23
3.2.5. <i>Nadmierny negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową</i>	24
<i>Programy pomocy inwestycyjnej na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury</i>	26
<i>Pomoc inwestycyjna na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury podlegająca obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego</i> ..	26
3.2.6. <i>Wyważenie pozytywnych skutków pomocy ze skutkami negatywnymi (test bilansujący)</i>	28
CZĘŚĆ II	29
KATEGORIE POMOCY	29
Rozdział 1	29
POMOC NA ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I ZARZĄDZANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	29
1.1. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi	29
1.2. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi i niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi	32
1.3. Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania oraz kontroli i zwalczania zarażania inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla państw członkowskich	34
Rozdział 2	38
POMOC W REGIONACH NAJBARDZIEJ ODDALONYCH	38
2.1. Pomoc operacyjna w regionach najbardziej oddalonych	38
2.2. Pomoc na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych	39
CZĘŚĆ III	40
KWESTIE PROCEDURALNE	40
1. Maksymalny czas trwania programów pomocy i ocena	40
2. Stosowanie wytycznych	41
3. Propozycje dotyczące stosowanych środków	42
4. Sprawozdawczość i monitorowanie	42
5. Przegląd	43

CZĘŚĆ I

PRZEPISY WSPÓLNE

Rozdział 1

1. WPROWADZENIE

- (1) Artykuł 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) stanowi, że: „(z) zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.” Chociaż w TFUE ustanowiono zasadę, że pomoc państwa jest zakazana, w niektórych przypadkach taka pomoc może być zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 2 i art. 107 ust. 3 TFUE.
- (2) Zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE pomoc przyznana w celu naprawienia szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodna z rynkiem wewnętrznym. Po drugie, na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju gospodarczego sektora rybołówstwa i akwakultury, o ile taka pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Po trzecie, pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, jak również regionów, o których mowa w art. 349 TFUE, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE.
- (3) W niniejszych wytycznych Komisja określa warunki i kryteria, na jakich pomoc na rzecz sektora rybołówstwa i akwakultury będzie uznawana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Jeśli chodzi o pomoc przyznaną zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, w niniejszych wytycznych określono warunki, na jakich środek stanowiący pomoc mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodny z rynkiem wewnętrznym. Komisja ustala również kryteria określania obszarów, które spełniają warunki określone w art. 107 ust. 3 TFUE i mogą być uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym.
- (4) Pomoc państwa mająca na celu ułatwienie rozwoju gospodarczego sektora rybołówstwa i akwakultury jest wpisana w szerszą wspólną politykę rybołówstwa ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013¹ („WPRyb”). W ramach tej polityki Unia zapewnia wsparcie finansowe dla sektora rybołówstwa i akwakultury poprzez rozporządzenie

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139², na mocy którego ustanowiono Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury („EFMRA”). Społeczne i gospodarcze skutki pomocy państwa są takie same, niezależnie od tego, czy jest ona (choćby częściowo) finansowana z budżetu Unii czy przez państwo członkowskie. W związku z tym Komisja uważa, że niezbędna jest konsekwencja i spójność w zakresie jej polityki kontroli pomocy państwa oraz wsparcia przyznawanego w ramach WPRyb za pośrednictwem EFMRA. Stosując i interpretując niniejsze wytyczne, Komisja bierze pod uwagę przepisy WPRyb oraz przepisy regulujące EFMRA. W związku z tym pomoc państwa może być uzasadniona jedynie wówczas, gdy jest zgodna z celami WPRyb.

- (5) WPRyb, której cele zostały określone w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, zmierza w szczególności do zapewnienia, aby działalność w zakresie rybołówstwa i akwakultury była zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju środowiska w perspektywie długookresowej i zarządzana w sposób, który jest zgodny z celami dotyczącymi osiągnięcia korzyści gospodarczej, społecznej i w zakresie zatrudnienia oraz przyczyniający się do bezpieczeństwa dostaw żywności. WPRyb w szczególności: a) stopniowo eliminuje odrzuty, w zależności od indywidualnych przypadków, przy uwzględnieniu najlepszych dostępnych opinii naukowych, przez unikanie i ograniczanie w jak największym stopniu przypadkowych połowów i przez stopniowe zapewnianie wyładunku połowów; b) w razie konieczności, jak najlepiej wykorzystuje przypadkowe połowy, bez tworzenia rynku dla takich połowów, które są poniżej minimalnego rozmiaru odniesienia do celów ochrony; c) zapewnia warunki dla rentownego i konkurencyjnego sektora połowowego i przetwórczego oraz działalności na lądzie związanej z połowami; d) zapewnia środki dostosowania zdolności połowowej floty do poziomów uprawnień do połowów spójnych z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, mając na uwadze rentowność floty bez nadmiernego eksploataowania żywych zasobów morza; e) promuje rozwój zrównoważonej unijnej działalności w zakresie akwakultury w celu przyczynienia się do dostaw i bezpieczeństwa żywności oraz do zatrudnienia; f) przyczynia się do odpowiedniego poziomu życia osób zależnych od działalności połowowej, z uwzględnieniem przybrzeżnego rybołówstwa i aspektów społeczno-ekonomicznych; g) przyczynia się do efektywnego i przejrzystego rynku wewnętrznego dla produktów rybołówstwa i akwakultury, a także do zapewnienia równych warunków dla produktów rybołówstwa i akwakultury podlegających obrotowi w Unii; h) uwzględnia interesy zarówno konsumentów, jak i producentów; i) promuje przybrzeżną działalność połowową przy uwzględnieniu aspektów społeczno-ekonomicznych; j) jest spójna z ustawodawstwem Unii w dziedzinie środowiska, w szczególności z celem polegającym na osiągnięciu dobrego stanu środowiska do 2020 r. zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE³, a także z innymi politykami Unii. Ogólnie rzecz biorąc, zgodnie z celami WPRyb pomoc państwa nie powinna prowadzić do

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz.U. L 247 z 13.7.2021, s. 1).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

zwiększenia zdolności połowowej floty rybackiej, przełowienia lub przesunięcia nakładu połowowego, które mogłyby doprowadzić do takiego przełowienia.

- (6) W ogólnej strukturze EFMRA wsparcie obejmuje interwencje, które przyczyniają się do osiągnięcia celów WPRy**z**, jak określono w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. W tym celu w EFMRA określono cztery priorytety wsparcia i wyznaczono konkretne cele, do których powinna dążyć interwencja. Na podstawie art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/1139 priorytety EFMRA obejmują: (i) wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych (priorytet 1); oraz (ii) wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii (priorytet 2). W odniesieniu do priorytetu 1 cele szczegółowe są następujące: a) wzmocnienie działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym; b) zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO₂ poprzez wymianę lub modernizację silników statków rybackich; c) propagowanie dostosowania zdolności połowowej do uprawnień do połowów w przypadkach trwałego zaprzestania działalności połowowej i przyczynianie się do zapewniania odpowiedniego poziomu życia w przypadkach tymczasowego zaprzestania działalności połowowej; d) wspieranie skutecznej kontroli i egzekwowania w zakresie rybołówstwa, w tym zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (połowów NNN), a także wiarygodnych danych na potrzeby podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę; e) propagowanie równych warunków funkcjonowania dla produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych; oraz f) przyczynianie się do ochrony i odbudowy wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych. W odniesieniu do priorytetu 2 cele szczegółowe są następujące: a) propagowanie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury, w szczególności zwiększanie konkurencyjności produkcji akwakultury przy zapewnieniu, aby działalność ta była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej; oraz b) propagowanie wprowadzania do obrotu, jakości i wartości dodanej produktów rybołówstwa i akwakultury, a także przetwarzania tych produktów.
- (7) W 2019 r. Komisja rozpoczęła ocenę Wytycznych do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury⁴, w trakcie której wykazała, że ogólnie rzecz biorąc ramy pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury są skuteczne, zminimalizowały zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową, zwiększyły przejrzystość, spójność i pewność prawa oraz przyczyniły się do osiągnięcia celów WPRy**z**⁵. Konieczne są jednak pewne ukierunkowane zmiany w celu rozwoju działalności gospodarczej w sektorze rybołówstwa i akwakultury, aby dostosować zasady pomocy państwa dla tego sektora do EFMRA i do horyzontalnych zasad kontroli pomocy państwa oraz w celu uwzględnienia powiązanych polityk wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu⁶ w ramach testu bilansującego (część I, sekcja 3.2.6).

⁴ Dz.U. C 217 z 2.7.2015, s. 1.

⁵ [Odniesienie do dokumentu roboczego służb Komisji].

Rozdział 2.

2. ZAKRES, OBOWIĄZEK POWIADAMIANIA I DEFINICJE

2.1. Zakres stosowania niniejszych wytycznych oraz wpływ EFMRA

2.1.1 Zakres

- (8) Niniejsze wytyczne określają zasady, które Komisja będzie stosować przy ocenie, czy pomoc w sektorze rybołówstwa i akwakultury może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 2 lub 3 TFUE.
- (9) Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do wszelkiego rodzaju pomocy przyznawanej w sektorze rybołówstwa i akwakultury, w tym składników pomocy regionalnej, które odnoszą się do sektora rybołówstwa i akwakultury. Mają one również zastosowanie do wszelkich pozostałych rodzajów pomocy udzielanej w sektorze rybołówstwa i akwakultury w ramach funduszy unijnych.
- (10) Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw. Duże przedsiębiorstwa są zwykle mniej narażone na niedoskonałości rynku niż małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP). Ponadto w sektorze rybołówstwa i akwakultury duże przedsiębiorstwa częściej są liczącymi się uczestnikami danego rynku, a w konsekwencji pomoc przyznana w poszczególnych przypadkach dużym przedsiębiorstwom może szczególnie zakłócać konkurencję i handel na rynku wewnętrznym. Ponieważ pomoc przyznana dużym przedsiębiorstwom w sektorze rybołówstwa i akwakultury może potencjalnie powodować zakłócenia konkurencji, zasady pomocy państwa dotyczące dużych przedsiębiorstw określone w niniejszych wytycznych są zharmonizowane z ogólnymi zasadami pomocy państwa i podlegają wspólnym zasadom oceny określonym w części I rozdział 3 niniejszych wytycznych.
- (11) Przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji są wyłączone z zakresu niniejszych wytycznych, chyba że zastosowanie ma wyjątek określony w niniejszym punkcie. Komisja uważa, że ze względu na fakt, że samo ich dalsze istnienie jest zagrożone, przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej nie można uznawać za podmioty odpowiednie do realizacji innych celów polityki publicznej aż do czasu zagwarantowania ich rentowności. Dlatego też jeżeli uznano, że beneficjent pomocy znajduje się w trudnej sytuacji finansowej w rozumieniu pkt (30) lit. q) wytycznych, pomoc będzie oceniana zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji⁷. Zasada nieudzielania pomocy państwa przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej nie ma jednak zastosowania do pomocy wyrównawczej dotyczącej szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi i innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, o której mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.1 niniejszych wytycznych, która jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE. Jeżeli trudności finansowe przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury zostały spowodowane przez zdarzenia powodujące ryzyko, o których mowa w części II rozdział 1 sekcja 1.2 lub 1.3 niniejszych wytycznych, lub przez zwierzęta chronione, o których mowa w art. 46 rozporządzenia Komisji (UE) XX [nowe

⁷ Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie⁸, pomoc może zostać przyznana zgodnie z niniejszymi wytycznymi i może być zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE. Ze względu na sytuację nadzwyczajną i ochronę zdrowia publicznego, sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa nie powinna być brana pod uwagę w przypadku pomocy na rzecz zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania zgodnie z częścią II rozdział 1 sekcja 1.3 niniejszych wytycznych.

- (12) Oceniając pomoc przyznaną przedsiębiorstwu, na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, Komisja uwzględni kwotę pomocy nadal pozostającą do zwrotu⁹. Przepisu tego nie stosuje się do pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi i innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi w rozumieniu art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE (część II, rozdział 1, sekcja 1.1 niniejszych wytycznych).

2.1.2 Pomoc na inne środki

- (13) W przypadku gdy pomoc nie odpowiada jednemu z rodzajów pomocy, o których mowa w części II rozdział 1 i 2 oraz części I rozdział 2 sekcje 2.2 i 2.3 niniejszych wytycznych, jest ona zasadniczo niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Jeżeli mimo to państwo członkowskie zamierza przyznać taką pomoc lub ją przyznaje, Komisja oceni taki środek pomocy, rozpatrując indywidualnie każdy przypadek, bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 Traktatu, uwzględniając przy tym zasady określone w art. 107, 108 i 109 Traktatu oraz niniejsze wytyczne na zasadzie analogii. Państwa członkowskie muszą wyraźnie wykazać, że pomoc jest zgodna z zasadami określonymi w części I, rozdział 3 niniejszych wytycznych. Komisja zatwierdzi taką pomoc tylko w przypadkach, gdy pozytywny wkład w rozwój sektora będzie wyraźnie przeważał nad niebezpieczeństwem zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym i wywarcia wpływu na handel między państwami członkowskimi.

2.1.3 Skutek rozporządzenia (UE) 2021/1139

- (14) Art. 42 TFUE stanowi, że postanowienia rozdziału TFUE dotyczącego reguł konkurencji, który obejmuje zasady pomocy państwa, mają zastosowanie do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi, obejmującymi produkty sektora rybołówstwa i akwakultury, jedynie w zakresie ustalonym przez Parlament Europejski i Radę.
- (15) Art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1139 stanowi, że art. 107, 108 i 109 TFUE mają zastosowanie do pomocy przyznawanej przez państwa członkowskie przedsiębiorstwom z sektora rybołówstwa i akwakultury. W art. 10 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/1139 przewidziano jednak wyjątek od tej ogólnej

⁸ Rozporządzenie Komisji .../... uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej [odniesienie do Dz.U.].

⁹ Zob. w tym kontekście wyrok w sprawach połączonych T-244/93 i T-486/93 TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Komisja, ECLI:EU:T:1995:160.

zasady, mianowicie, że art. 107, 108 i 109 TFUE nie mają zastosowania do płatności dokonywanych przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139 i objętych zakresem stosowania art. 42 TFUE. Zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/1139 art. 107, 108 i 109 TFUE mają zastosowanie, jeżeli przepisy krajowe ustanawiają finansowanie ze środków publicznych w odniesieniu do sektora rybołówstwa i akwakultury w szerszym zakresie niż wynika to z przepisów rozporządzenia (UE) 2021/1139. W takim przypadku zasady pomocy państwa (art. 107, 108 i 109 TFUE) mają zastosowanie do takiego finansowania ze środków publicznych jako całości. W związku z tym zasady pomocy państwa mają zastosowanie a) w ramach rozporządzenia w sprawie EFMRA do (i) wszelkiego finansowania ze środków publicznych wykraczającego poza przepisy rozporządzenia (UE) 2021/1139 oraz (ii) płatności na mocy rozporządzenia (UE) 2021/1139, które wykraczają poza sektor rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu art. 42 TFUE; oraz b) do płatności krajowych dokonywanych poza rozporządzeniem (UE) 2021/1139.

- (16) EFMRA ma prostą strukturę bez określonych z góry środków ani szczegółowych i nadmiernie nakazowych zasad kwalifikowalności na poziomie Unii. Zamiast tego w ramach każdego priorytetu określa się szerokie cele szczegółowe. Państwa członkowskie powinny zatem wskazać w swoich programach najodpowiedniejsze środki do osiągnięcia priorytetów EFMRA. Różne środki określone przez państwa członkowskie w tych programach zarządzania dzielonego mogą być wspierane zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1139 oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060¹⁰.
- (17) Niektóre płatności dokonane przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139 mogą nie stanowić płatności dla sektora rybołówstwa i akwakultury, ponieważ mogą one nie wchodzić w zakres art. 42 TFUE. Może to mieć miejsce na przykład w przypadku niektórych płatności dotyczących operacji na mocy art. 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 i 34 rozporządzenia (UE) 2021/1139.
- (18) Płatności na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, które wykraczają poza sektor rybołówstwa i akwakultury, podlegają zasadom pomocy państwa określonym w TFUE. W przypadku gdy płatności te stanowią pomoc państwa, powinny być oceniane zgodnie z odpowiednimi instrumentami pomocy państwa.
- (19) Niniejsze wytyczne nie mają zastosowania do pomocy przyznanej jako dodatkowe środki finansowe na realizację rekompensat, o których mowa w art. 24, 35, 36 i 37 rozporządzenia (UE) 2021/1139. W przypadku gdy państwa członkowskie przyznają dodatkowe środki finansowe w celu wsparcia rekompensaty za koszty dodatkowe poniesione przez operatorów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/1139, państwa członkowskie zgłaszają pomoc

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

państwa Komisji, a ta może ją zatwierdzić zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1139 jako część tej rekompensaty. Taką pomoc państwa uznaje się za zgłoszoną w rozumieniu art. 108 ust. 3 zdanie pierwsze TFUE.

2.2. Horyzontalne i inne instrumenty pomocy mające zastosowanie do sektora rybołówstwa i akwakultury

- (20) W przypadku gdy pomoc wchodzi w zakres niektórych wytycznych horyzontalnych lub innych instrumentów przyjętych przez Komisję, Komisja dokona oceny takiej pomocy w oparciu o zasady określone w części I rozdział 3 niniejszych wytycznych oraz odpowiednie sekcje tych horyzontalnych i innych instrumentów pomocy państwa.
- (21) Te horyzontalne wytyczne i inne instrumenty obejmują Kryteria analizy zgodności pomocy państwa na szkolenia w sprawach podlegających zgłoszeniu indywidualnemu¹¹, Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka¹², Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną¹³, Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020¹⁴, Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji¹⁵ oraz Kryteria analizy zgodności pomocy państwa przeznaczonej na pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego¹⁶.
- (22) Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa na lata 2022–2027¹⁷ nie mają zastosowania do sektora rybołówstwa i akwakultury, z wyjątkiem przypadków, gdy pomoc państwa jest przyznawana w tym sektorze w ramach programu horyzontalnej regionalnej pomocy operacyjnej.

2.3. Pomoc na kategorie środków objętych rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych

- (23) W przypadku gdy pomoc wspierająca MŚP lub duże przedsiębiorstwa jest tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy, która może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie jednego z rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych, o których mowa w pkt (27) lit. a), Komisja dokona oceny pomocy z uwzględnieniem wspólnych zasad oceny określonych w części I rozdział 3 oraz w niniejszej sekcji, a także kryteriów określonych dla każdej kategorii pomocy, o których mowa w tych rozporządzeniach. Tak jest na

¹¹ Komunikat Komisji – Kryteria analizy zgodności pomocy państwa na szkolenia w sprawach podlegających zgłoszeniu indywidualnemu (Dz.U. C 188 z 11.8.2009, s. 1.)

¹² Komunikat Komisji – Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4.)

¹³ Komunikat Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1.)

¹⁴ Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1.

¹⁵ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

¹⁶ Komunikat Komisji – Kryteria analizy zgodności pomocy państwa przeznaczonej na pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych, podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego (Dz.U. C 188 z 11.8.2009, s. 6).

¹⁷ Komunikat Komisji – Wytyczne w sprawie regionalnej pomocy państwa (Dz.U. C 153 z 29.4.2021, s. 1).

przykład w przypadku pomocy mającej na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez zwierzęta chronione, o których mowa w art. 46 rozporządzenia (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie].

- (24) W odniesieniu do pkt (23) zastosowanie mają następujące szczególne warunki:
- a) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, o których mowa w art. 44 rozporządzenia (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie], jest zgodna z TFUE, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.1 niniejszych wytycznych;
 - b) pomoc tego samego rodzaju co pomoc należąca do kategorii pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi, o których mowa w art. 45 rozporządzenia (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie], jest zgodna z TFUE, jeżeli spełnia szczególne warunki określone w części II rozdział 1 sekcja 1.2 niniejszych wytycznych.

2.4. Obowiązek powiadamiania

- (25) Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do programów pomocy oraz do pomocy indywidualnej.
- (26) Komisja przypomina każdemu państwu członkowskiemu, że ma ono obowiązek powiadamiać Komisję o wszelkich planach przyznania nowej pomocy, zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE i art. 2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589¹⁸.
- (27) Komisja przypomina również państwom członkowskim, że obowiązkowi zgłoszenia Komisji nie podlegają przypadki:
- a) pomocy zgodnej z jednym z rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych, przyjętych na podstawie art. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1588¹⁹, które stosuje się do sektora rybołówstwa i akwakultury, w szczególności:
 - (i) pomocy zgodnej z rozporządzeniem (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie] uznającym niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 TFUE oraz
 - (ii) pomocy szkoleniowej, pomocy na dostęp do finansowania dla MŚP, pomocy w obszarze działalności badawczej i rozwojowej, pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności oraz pomocy dla pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i pracowników niepełnosprawnych, [pomocy w formie obniżenia podatków na mocy dyrektywy 2003/96/WE], regionalnej pomocy inwestycyjnej w regionach najbardziej oddalonych, programów regionalnej pomocy operacyjnej, pomocy na projekty grupy operacyjnej europejskiego

¹⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9).

¹⁹ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1588 z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 1).

partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (EPI-AGRI), pomocy na projekty na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS), pomocy na projekty w ramach Europejskiej współpracy terytorialnej oraz pomocy zawartej w produktach finansowych wspieranych przez Fundusz InvestEU, z wyjątkiem operacji wymienionych w art. 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014²⁰, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014²¹;

- b) pomocy *de minimis* zgodnej z rozporządzeniem (UE) nr 717/2014.
- (28) Państwom członkowskim przypomina się, że system finansowania, np. w ramach opłat parafiskalnych, stanowi integralną część pomocy (zob. pkt 41–44 wyroku w sprawie T-275/11)²².
- (29) Jeżeli programy pomocy są finansowane z opłat specjalnych nakładanych na niektóre produkty rybołówstwa i akwakultury bez względu na ich pochodzenie, w szczególności z opłat parafiskalnych, Komisja oceni program w oparciu o zasady określone w części I, rozdział 3 oraz warunki określone w odnośnej sekcji niniejszych wytycznych. Wyłącznie pomoc, która przynosi równe korzyści, zarówno produktom krajowym, jak i przywożonym, może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

2.5. Definicje

- (30) Do celów niniejszych wytycznych stosuje się poniższe definicje:
- a) „pomoc” oznacza każdy środek spełniający wszystkie kryteria określone w art. 107 ust. 1 TFUE;
- b) „pomoc *ad hoc*” oznacza pomoc nieprzyznaną na podstawie programu pomocy;
- c) „intensywność pomocy” oznacza kwotę pomocy brutto wyrażoną jako odsetek kosztów kwalifikowalnych, przed potrąceniem podatku lub innych opłat;
- d) „program pomocy” oznacza każdy akt prawny, na którego podstawie, bez dodatkowych środków wykonawczych, można przyznać pomoc indywidualną przedsiębiorstwom określonym w tym akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny, oraz każdy akt prawny, na którego podstawie jednemu przedsiębiorstwu lub kilku przedsiębiorstwom można przyznać pomoc niezwiązaną z konkretnym projektem na czas nieokreślony lub w nieokreślonej wysokości;

²⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45).

²¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

²² Sprawa T-275/11 *Télévision française 1 (TF1)/Komisja*, EU:T:2013:535. Zob. również sprawa C-174/02 *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, EU:C:2005:10; sprawa C-526/04 *Laboratoires Boiron*, ECLI:EU:C:2006:528; sprawy połączone C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 i C-83/90 *Compagnie commerciale de l'Ouest/Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, EU:C:1992:118; i sprawa C-234/99 *Niels Nygård/Svineafgiftsfonden, i Ministeriet for Fødevarer*, EU:C:2002:244.

- e) „data przyznania pomocy” oznacza dzień, w którym beneficjent nabył prawo do otrzymania pomocy zgodnie z obowiązującym krajowym systemem prawnym;
- f) „plan oceny” oznacza dokument zawierający co najmniej następujące minimalne elementy: cele programu pomocy, który będzie podlegał ocenie; pytania na potrzeby oceny; wskaźniki wyników; przewidywaną metodykę przeprowadzania oceny; wymogi w zakresie gromadzenia danych; proponowany harmonogram oceny, w tym termin przedłożenia końcowego sprawozdania z oceny; opis niezależnego organu prowadzącego ocenę lub opis kryteriów wyboru takiego organu oraz procedury zapewniające promocję oceny;
- g) „produkty rybołówstwa i akwakultury” oznaczają produkty wymienione w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013²³;
- h) „sektor rybołówstwa i akwakultury” oznacza sektor gospodarki, który obejmuje wszelką działalność związaną z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi;
- i) „ekwiwalent dotacji brutto” oznacza kwotę pomocy, jeżeli pomocy udzielono beneficjentowi w formie dotacji, przed potrąceniem podatku lub innych opłat;
- j) „pomoc indywidualna” oznacza pomoc ad hoc oraz pomoc przyznaną beneficjentom indywidualnym na podstawie programu pomocy;
- k) „inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla państwa członkowskiego” oznacza inwazyjny gatunek obcy zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014²⁴;
- l) „inwazyjny gatunek obcy stwarzający zagrożenie dla Unii” oznacza inwazyjny gatunek obcy zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 3 rozporządzenia (UE) nr 1143/2014;
- m) „duże przedsiębiorstwa” oznaczają przedsiębiorstwa niespełniające kryteriów ustanowionych w załączniku I do rozporządzenia (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie]²⁵;
- n) „pomoc operacyjna” oznacza pomoc, która ma na celu lub której skutkiem jest zwiększenie płynności gospodarczej przedsiębiorstwa, zmniejszenie jego kosztów produkcji lub poprawa jego dochodu, w szczególności pomoc, która jest obliczana wyłącznie na podstawie ilości wyprodukowanych lub wprowadzanych do obrotu, cen produktu, wyprodukowanych jednostek lub środków produkcji;
- o) „regiony najbardziej oddalone” oznaczają regiony, o których mowa w art. 349 TFUE²⁶;

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 35).

²⁵ [Nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie]

- p) „małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)” oznaczają przedsiębiorstwa spełniające kryteria określone w załączniku I do rozporządzenia (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie]²⁷;
 - q) „przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji” oznacza przedsiębiorstwo spełniające kryteria określone w wytycznych Komisji dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji²⁸.
- (31) Oprócz definicji wymienionych w pkt (30), w stosownych przypadkach należy uwzględnić definicje zawarte w odpowiednich instrumentach wymienionych w pkt (21), (22), (27) lit. a) niniejszych wytycznych oraz definicje uwzględnione w WPRyb i EFMRA.

Rozdział 3

3. WSPÓLNE ZASADY OCENY

- (32) Na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym pomoc państwa przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile pomoc taka nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (33) W związku z tym, aby ocenić, czy pomoc państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, Komisja będzie ustalać, czy środek pomocy ułatwia rozwój określonej działalności gospodarczej (pierwsza przesłanka) i czy zmienia warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (druga przesłanka).
- (34) W niniejszym rozdziale Komisja wyjaśnia, w jaki sposób będzie przeprowadzać ocenę zgodności. Określa ogólne warunki zgodności z rynkiem wewnętrznym, oraz – w stosownych przypadkach – ustala szczególne warunki dotyczące programów pomocy i dodatkowe warunki dotyczące pomocy indywidualnej objętej obowiązkiem zgłoszenia.
- (35) W celu dokonania oceny, o której mowa w pkt (33), Komisja weźmie pod uwagę następujące aspekty:
- a) pierwsza przesłanka: pomoc ułatwia rozwój działalności gospodarczej:
 - (i) określenie przedmiotowej działalności gospodarczej (sekcja 3.1.1);
 - (ii) efekt zachęty: pomoc musi zmienić zachowanie przedmiotowego przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby w ograniczonym lub innym zakresie (sekcja 3.1.2);

²⁶ Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Majotta, Réunion, Saint-Martin, Azory, Madera oraz Wyspy Kanaryjskie (Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 195).

²⁷ [Nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie].

²⁸ Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1).

- (iii) pomoc nie jest sprzeczna z odpowiednimi przepisami i ogólnymi zasadami prawa Unii (sekcja 3.1.3);
- b) druga przesłanka: pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem:
- (i) istnienie potrzeby interwencji państwa: pomoc musi powodować istotną poprawę, jaka nie może nastąpić w wyniku działania rynku, np. poprzez usunięcie niedoskonałości lub w stosownych przypadkach rozwiązanie problemu związanego ze sprawiedliwością lub spójnością (sekcja 3.2.1);
 - (ii) odpowiedniość pomocy: proponowana pomoc musi być odpowiednim instrumentem polityki do ułatwienia rozwoju działalności gospodarczej (sekcja 3.2.2);
 - (iii) proporcjonalność pomocy (pomoc ograniczona do niezbędnego minimum): kwota i intensywność pomocy muszą być ograniczone do minimum niezbędnego do pobudzenia dodatkowych inwestycji lub działań danego przedsiębiorstwa (sekcja 3.2.3);
 - (iv) przejrzystość pomocy: państwa członkowskie, Komisja, podmioty gospodarcze i opinia publiczna muszą mieć łatwy dostęp do wszystkich aktów dotyczących pomocy oraz do stosownych informacji na temat przyznanej pomocy (sekcja 3.2.4);
 - (v) unikanie nadmiernego negatywnego wpływu pomocy na konkurencję i wymianę handlową (sekcja 3.2.5);
 - (vi) wyważenie pozytywnego i negatywnego wpływu pomocy na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi (test bilansujący) (sekcja 3.2.6).
- (36) Ogólna równowaga niektórych kategorii programów pomocy może również zostać objęta wymogiem przeprowadzenia oceny *ex post*, o której mowa w pkt (206)–(209). W takich przypadkach Komisja może ograniczyć czas trwania takich programów (zazwyczaj nie dłużej niż do czterech lat) z możliwością ponownego zgłoszenia ich przedłużenia w późniejszym terminie.
- (37) Te ogólne kryteria zgodności stosuje się do wszystkich rodzajów pomocy przyznawanych na podstawie niniejszych wytycznych, chyba że w części I rozdział 3 sekcje 3.1 i 3.2 niniejszych wytycznych przewidziano odstępstwa ze względu na szczególne uwarunkowania dotyczące sektora rybołówstwa i akwakultury.

3.1. Pierwsza przesłanka: pomoc ułatwia rozwój działalności gospodarczej

3.1.1. Działalność gospodarcza objęta pomocą

- (38) Na podstawie informacji dostarczonych przez państwo członkowskie Komisja określi, jaki rodzaj działalności gospodarczej będzie wspierany przez zgłoszony środek.
- (39) Państwo członkowskie musi wykazać, że celem pomocy jest ułatwienie rozwoju określonej działalności gospodarczej.

- (40) Komisja uznaje, że pomoc przyznana zgodnie z częścią II rozdział 1 może ułatwić rozwój działalności gospodarczej w sektorze rybołówstwa i akwakultury, ponieważ bez pomocy taki rozwój nie może nastąpić w takim samym zakresie.

Dodatkowe warunki dotyczące pomocy podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego w ramach programu pomocy

- (41) Przyznając pomoc w ramach programu dla projektów inwestycyjnych podlegających obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego, organ przyznający musi udowodnić, że wybrany projekt przyczyni się do realizacji celu programu i tym samym do realizacji celów pomocy w sektorach rybołówstwa i akwakultury. W tym celu państwa członkowskie powinny oprzeć się na informacjach przekazanych przez wnioskodawcę, w których muszą być opisane pozytywne skutki inwestycji.

3.1.2. Efekt zachęty

- (42) Pomoc w sektorze rybołówstwa i akwakultury może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, tylko jeśli wywołuje efekt zachęty. Efekt zachęty ma miejsce wtedy, gdy pomoc zmienia zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność przyczyniającą się do rozwoju sektora, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby wyłącznie w ograniczonym zakresie lub w inny sposób. Pomoc nie może jednak subsydiować kosztów działalności, które przedsiębiorstwo i tak by poniosło, i nie może rekompensować zwykłego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.
- (43) O ile w przepisach unijnych lub niniejszych wytycznych nie przewidziano wyraźnie wyjątków, jednostronne środki pomocy państwa przeznaczone na poprawę sytuacji finansowej przedsiębiorstw, które jednak w żaden sposób nie przyczyniają się do rozwoju sektora rybołówstwa i akwakultury, a szczególnie pomoc przyznaną wyłącznie na podstawie ceny, ilości, jednostki produkcyjnej lub jednostki środków produkcji, uznaje się za pomoc operacyjną niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Ponadto istnieje również duże prawdopodobieństwo, że ze względu na swój charakter pomoc taka zakłóci mechanizmy regulujące organizację rynku wewnętrznego.
- (44) Pomoc operacyjna oraz pomoc służąca ułatwieniu osiągnięcia obowiązkowych norm jest co do zasady niezgodna z rynkiem wewnętrznym, z zastrzeżeniem wyjątków wyraźnie określonych w przepisach unijnych lub w niniejszych wytycznych lub w innych należycie uzasadnionych przypadkach.
- (45) Pomoc objętą częścią II rozdział 1 i pomoc określoną w art. 46 [nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie], o której mowa w niniejszych wytycznych, należy ograniczyć do pomocy przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, które napotykają różnego rodzaju trudności, mimo że podjęły racjonalne wysiłki, aby zminimalizować określone rodzaje ryzyka. Pomoc państwa nie powinna zachęcać przedsiębiorstw do podejmowania niepotrzebnego ryzyka. Konsekwencje nieroztropnych wyborów metod produkcji lub produktów muszą ponosić same przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

- (46) Z powodów wyjaśnionych w pkt (42) powyżej, Komisja uznaje, że pomoc nie stanowi zachęty dla beneficjenta, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania rozpoczęły się przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych.
- (47) Wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać przynajmniej następujące dane: nazwę wnioskodawcy i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym jego lokalizację oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do realizacji projektu i koszty kwalifikowalne.
- (48) Ponadto duże przedsiębiorstwa muszą opisać we wniosku sytuację, jaka nastąpiłaby w razie nieotrzymania pomocy, i przedstawić odpowiednie dokumenty uzasadniające opisaną we wniosku sytuację alternatywną, którą określa się jako scenariusz alternatywny lub projekt alternatywny lub działanie alternatywne. Wymóg ten nie ma zastosowania do gmin, które są niezależnymi władzami lokalnymi z rocznym budżetem wynoszącym poniżej 10 mln EUR i liczbą mieszkańców poniżej 5 000.
- (49) W momencie przyjęcia wniosku organ przyznający pomoc musi skontrolować wiarygodność scenariusza alternatywnego i potwierdzić, że pomoc wywołuje wymagany efekt zachęty. Scenariusz alternatywny jest wiarygodny, jeśli opiera się na faktach i odwołuje się do czynników decyzyjnych, które przeważały w momencie podejmowania przez beneficjenta decyzji o danym projekcie lub działaniu.
- (50) Na zasadzie odstępstwa od pkt (46)–(47), uznaje się, że pomoc w formie korzyści podatkowych przyznana MŚP wywołuje efekt zachęty, jeżeli program pomocy wprowadza prawo do uzyskania pomocy zgodnie z obiektywnymi kryteriami i bez dalszej ingerencji ze strony państwa członkowskiego oraz pod warunkiem, że dany program pomocy został przyjęty i wszedł w życie przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac nad realizacją projektu lub działań objętych pomocą. Ten ostatni wymóg nie ma jednak zastosowania w przypadku kolejnych wersji programu pomocy fiskalnej pod warunkiem, że dana działalność była już objęta poprzednimi programami pomocy w formie korzyści podatkowych.
- (51) Pomoc o charakterze odszkodowania, taka jak pomoc, o której mowa w części II rozdział 1 sekcje 1.1, 1.2 i 1.3, pomoc, która spełnia warunki określone w części II rozdział 2 sekcje 2.1 i 2.2 oraz pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych przez zwierzęta chronione w art. 46 [nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie], nie musi wywoływać efektu zachęty ani zostać uznana za wywołującą efekt zachęty.

Warunki dodatkowe dotyczące pomocy inwestycyjnej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego

- (52) Oprócz wymogów określonych powyżej odpowiednio w pkt (42) oraz (45)–(50), w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego państwo członkowskie musi dostarczyć jasne dowody na to, że pomoc rzeczywiście ma wpływ na wybór inwestycji. Aby umożliwić kompleksową ocenę, państwo członkowskie musi dostarczyć nie tylko informacje dotyczące projektu objętego pomocą, lecz również wyczerpujący opis scenariusza alternatywnego, zgodnie z którym beneficjent nie otrzymałby pomocy od żadnego organu publicznego.

- (53) Państwa członkowskie zachęca się, aby opierały się na oryginalnych i oficjalnych dokumentach organów przedsiębiorstwa, ocenach ryzyka, w tym ocenach ryzyka związanego z daną lokalizacją, sprawozdaniach finansowych, wewnętrznych biznesplanach, opiniach ekspertów oraz innych badaniach powiązanych z projektem inwestycyjnym podlegającym ocenie. Dokumenty te muszą być aktualne w okresie przeprowadzania procesu podejmowania decyzji dotyczącej inwestycji lub jej lokalizacji. W wykazaniu występowania efektu zachęty państwu członkowskiemu pomoc mogą również dokumenty zawierające prognozy popytu, prognozy kosztów, prognozy finansowe, dokumenty przedkładane komitetowi inwestycyjnemu dotyczące różnych scenariuszy inwestycyjnych lub dokumenty przedkładane instytucjom finansowym.
- (54) W tym kontekście poziom rentowności można ocenić poprzez wykorzystanie metod stanowiących standardową praktykę w danym sektorze, które mogą obejmować metody oceny wartości bieżącej netto²⁹ projektu, wewnętrznej stopy zwrotu³⁰ lub średniej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału. Rentowność projektu należy porównać ze zwykłymi stopami zwrotu stosowanymi przez beneficjenta w innych podobnych projektach inwestycyjnych. Jeżeli nie są one dostępne, rentowność projektu należy porównać z kosztem kapitału przedsiębiorstwa jako całości lub zyskami zwykle odnotowywanymi w danym sektorze.
- (55) Jeśli nie jest znany żaden konkretny scenariusz alternatywny, istnienie efektu zachęty można zakładać, jeśli występuje luka w finansowaniu, tj. kiedy koszty inwestycji przekraczają wartość bieżącą netto zysków z działalności operacyjnej zapewnionych przez inwestycję zgodnie z oczekiwaniami opartymi na biznesplanie *ex ante*.
- (56) Jeżeli pomoc nie zmienia zachowania beneficjenta pomocy poprzez pobudzenie dodatkowych inwestycji, to nie ma ona pozytywnego wpływu na rozwój danego sektora. Pomoc nie będzie zatem uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli wydaje się, że ta sama inwestycja zostałaby przeprowadzona, nawet gdyby pomoc nie została przyznana.

3.1.3. Brak naruszenia właściwych przepisów i ogólnych zasad prawa Unii

- (57) Jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane (w tym model finansowania środka, jeśli stanowi on jego nieodłączny element) lub działalność finansowana w ramach tego środka wiążą się z naruszeniem prawa Unii, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym³¹.

²⁹ Wartość bieżąca netto projektu stanowi różnicę pomiędzy dodatnimi i ujemnymi przepływami środków pieniężnych w okresie istnienia inwestycji, zdyskontowanymi do ich bieżącej wartości (zazwyczaj z wykorzystaniem kosztów kapitału).

³⁰ Wewnętrzna stopa zwrotu nie opiera się na wysokości przychodów księgowych w danym roku, lecz uwzględnia strumień przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje inwestor w całym czasie realizacji inwestycji. Jest ona definiowana jako stopa dyskontowa, dla której wartość bieżąca netto strumienia przepływów pieniężnych wynosi zero.

³¹ Zob. np. sprawa C-156/98, Niemcy/Komisja, EU:C:2000:467, pkt 78; sprawa C-333/07, Société Régie Networks/Rhône-Alpes Bourgogne, EU:C:2008:764, pkt 94–116; sprawa C-594/18 P, Austria/Komisja, EU:C:2020:742, pkt 44; oraz sprawa C-67/09 P, Nuova Agricast/Komisja, EU:C:2010:607, pkt 51.

- (58) Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby każdy beneficjent środka pomocy państwa przestrzegał zasad WPRyb.
- (59) Złożenie wniosku o przyznanie pomocy lub równoważnego dokumentu, jeśli wniosek nie jest wymagany, należy uznać za niedopuszczalne, jeżeli właściwy organ, o którym mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1139, stwierdził, że dany podmiot gospodarczy dopuścił się naruszenia lub naruszeń bądź przestępstw określonych w tym ustępie lub dopuścił się nadużyć finansowych, jak określono w art. 11 ust. 3 tego rozporządzenia. Obowiązują okresy niedopuszczalności określone w aktach delegowanych przyjętych na podstawie art. 11 ust. 4 tego rozporządzenia. Zasada ta nie ma zastosowania w przypadku pomocy, która spełnia szczególne warunki określone w części II, rozdział 1, sekcje 1.1, 1.2 i 1.3 niniejszych wytycznych.
- (60) Po złożeniu wniosku o pomoc lub równoważnego dokumentu, jeśli nie wymaga się składania wniosków, każde przedsiębiorstwo musi w dalszym ciągu przestrzegać przepisów WPRyb w okresie realizacji projektu oraz przez okres pięciu lat od czasu dokonania końcowej płatności na rzecz beneficjenta. Środki pomocy muszą jednoznacznie stanowić, że w tych okresach beneficjent lub beneficjenci muszą przestrzegać przepisów WPRyb. W przypadku stwierdzenia przez właściwy organ, że beneficjent dopuścił się w tych okresach naruszenia lub naruszeń określonych w art. 11 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1139 i w konsekwencji nie został dopuszczony do ubiegania się o przyznanie pomocy, pomoc musi zostać zwrócona przez beneficjenta. Zasada ta nie ma zastosowania w przypadku pomocy, która spełnia szczególne warunki określone w części II, rozdział 1, sekcja 1.1 niniejszych wytycznych.
- (61) Nie przyznaje się pomocy na działalność, która odpowiada operacjom niekwalifikowalnym zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) 2021/1139, chyba że niniejsze wytyczne stanowią inaczej.

3.2. Druga przesłanka: pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

- (62) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, „o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”.
- (63) W niniejszej sekcji określono sposób wykonywania uprawnień dyskrecyjnych Komisji w zakresie przeprowadzania oceny na podstawie drugiej przesłanki oceny zgodności, o której mowa w pkt (35) lit. b).
- (64) Każdy środek pomocy z samej swojej natury powoduje zakłócenia konkurencji i wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Aby jednak ustalić, czy zakłócające skutki pomocy są ograniczone do minimum, Komisja sprawdzi, czy pomoc jest konieczna, odpowiednia, proporcjonalna i przejrzysta.
- (65) Następnie Komisja oceni skutki powodujące zakłócenie konkurencji i zmianę warunków wymiany handlowej wywołane przez przedmiotową pomoc. Komisja wyważy następnie pozytywne skutki pomocy oraz jej negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową. Jeżeli pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi, Komisja uzna pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

- (66) Zgodność pomocy z warunkami określonymi w sekcjach 3.2.1–3.2.6 niniejszego rozdziału należy oceniać w szczególnym kontekście przepisów WPRyb i przepisów regulujących EFMRA.

3.2.1. Potrzeba interwencji państwa

- (67) Aby ocenić, czy pomoc państwa jest niezbędna do osiągnięcia zamierzonego celu, konieczne jest uprzednie zdiagnozowanie zaistniałego problemu. Pomoc państwa musi być ukierunkowana na sytuacje, w których może spowodować istotną zmianę, która nie może nastąpić w wyniku działania rynku, np. poprzez usunięcie niedoskonałości w odniesieniu do danego działania objętego pomocą lub danej inwestycji objętej pomocą.
- (68) Pomoc państwa faktycznie może, przy spełnieniu pewnych warunków, korygować niedoskonałości rynku, przyczyniając się tym samym do usprawnienia rynków oraz zwiększenia konkurencyjności.
- (69) Do celów niniejszych wytycznych Komisja uważa, że rynek nie pozwala na osiągnięcie zakładanych celów bez interwencji państwa dotyczącej pomocy spełniającej szczególne warunki ustanowione w części II rozdział 1 sekcje 1.1, 1.2 i 1.3, w części II rozdział 2 sekcja 2.2 oraz w części I rozdział 2 sekcja 2.3. W związku z tym taka pomoc zostanie uznana za konieczną.

3.2.2 Odpowiedniość pomocy

- (70) Proponowana pomoc musi być odpowiednim instrumentem polityki do ułatwienia rozwoju działalności gospodarczej. Dana pomoc nie zostanie uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli inne, mniej zakłócające instrumenty polityki lub mniej zakłócające rodzaje pomocy umożliwiają osiągnięcie takiego samego pozytywnego skutku na rzecz realizacji celów WPRyb. Mogą istnieć inne, bardziej odpowiednie instrumenty, takie jak: rozporządzenia, instrumenty rynkowe, rozwój infrastruktury oraz poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej.
- (71) Komisja uznaje, że pomoc, która spełnia szczególne warunki ustanowione w części II rozdział 1 sekcje 1.1, 1.2 i 1.3, w części II rozdział 2 sekcja 2.2 oraz w części I rozdział 2 sekcja 2.3, jest odpowiednim instrumentem polityki. Środek pomocy tego samego rodzaju co operacja, która kwalifikuje się do finansowania na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, jest odpowiedni, jeżeli jest zgodny z odnośnymi przepisami tego rozporządzenia.
- (72) We wszystkich innych przypadkach państwo członkowskie musi wykazać, że nie istnieją inne instrumenty polityki, w mniejszym stopniu zakłócające konkurencję.

Odpowiedniość różnych form pomocy

- (73) Pomoc można przyznawać w różnych formach. Państwo członkowskie powinno jednak zapewnić przyznanie pomocy w takiej formie, jaka prawdopodobnie spowoduje najmniejsze zakłócenia wymiany handlowej i konkurencji.

- (74) Komisja uważa, że pomoc przyznana w formie przewidzianej w niniejszych wytycznych lub w odpowiedniej interwencji w ramach EFMRA zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1139 jest odpowiednią formą pomocy.
- (75) Jeśli pomoc jest przyznawana w formie, która przynosi bezpośrednią korzyść majątkową (np. dotacje bezpośrednie, zwolnienia lub ulgi w zakresie podatków, składek na ubezpieczenie społeczne lub innych obowiązkowych opłat), państwo członkowskie musi wykazać, dlaczego nieodpowiednie są w tym przypadku inne, potencjalnie mniej zakłócające formy pomocy, takie jak zaliczki zwrotne lub formy pomocy oparte na instrumentach dłużnych lub kapitałowych (np. niskoprocentowane pożyczki lub dotacje na spłatę odsetek, gwarancje państwowe lub inny sposób udostępnienia kapitału na preferencyjnych warunkach).
- (76) Ocena zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym pozostaje bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz zasad przejrzystości, otwartości i niedyskryminacji w procesie wyboru usługodawcy.

3.2.3. Proporcjonalność pomocy

- (77) Pomoc w sektorze rybołówstwa i akwakultury uważa się za proporcjonalną, jeśli kwota pomocy przypadająca na beneficjenta jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przeprowadzenia działania objętego pomocą.

Maksymalna intensywność pomocy i maksymalne kwoty pomocy

- (78) Komisja uważa, że co do zasady pomoc jest proporcjonalna, jeżeli kwota pomocy nie przekracza kosztów kwalifikowalnych.
- (79) Aby zapewnić przewidywalność i równe szanse, w niniejszych wytycznych przewidziano stosowanie maksymalnych poziomów intensywności pomocy.
- (80) Kryterium proporcjonalności uważa się za spełnione, jeżeli prawidłowo obliczono koszty kwalifikowalne i zachowano zgodność z maksymalnymi poziomami intensywności pomocy lub maksymalnymi kwotami pomocy określonymi w sekcjach części II rozdział 1 i rozdział 2 niniejszych wytycznych.
- (81) W przypadku środków pomocy tego samego rodzaju co operacja, która kwalifikuje się do finansowania na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, zasada proporcjonalności pomocy jest uznawana za przestrzeganą, jeżeli kwota pomocy nie przekracza mającej zastosowanie maksymalnej intensywności pomocy publicznej określonej w art. 41 ust. 1–4 rozporządzenia (UE) 2021/1139 oraz w załączniku III do tego rozporządzenia.
- (82) Przyznając pomoc, organ przyznający musi obliczyć maksymalną intensywność pomocy i kwotę pomocy. Koszty kwalifikowalne należy uzasadnić, przedstawiając jasną, szczegółową i aktualną dokumentację. Obliczając intensywność pomocy lub kwotę pomocy i koszty kwalifikowalne, należy stosować kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat.
- (83) Podatek od wartości dodanej (VAT) nie kwalifikuje się do objęcia pomocą, z wyjątkiem przypadków, gdy nie istnieje możliwość odzyskania go na mocy krajowych przepisów dotyczących VAT.

- (84) W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy stanowi ekwiwalent dotacji brutto pomocy.
- (85) Wartość pomocy wypłacanej w kilku ratach jest dyskontowana do jej wartości w momencie przyznania pomocy. Wartość kosztów kwalifikowalnych jest dyskontowana do ich wartości na dzień przyznania pomocy. Jako stopę procentową stosowaną do dyskontowania stosuje się stopę dyskontową obowiązującą w dniu przyznania pomocy.
- (86) W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w postaci korzyści podatkowych, raty pomocy dyskontowane są na podstawie stóp dyskontowych obowiązujących w poszczególnych momentach, w których poszczególne korzyści podatkowe stają się skuteczne.
- (87) Z wyjątkiem części II rozdział 1 pomoc może zostać przyznana zgodnie z następującymi uproszczonymi metodami rozliczania kosztów:
- a) stawki jednostkowe;
 - b) kwoty ryczałtowe;
 - c) finansowanie według stawek zryczałtowanych.
- (88) Kwotę pomocy należy ustalić w jeden z następujących sposobów:
- a) rzetelna, sprawiedliwa i weryfikowalna metoda obliczania w oparciu o:
 - (i) dane statystyczne, inne obiektywne informacje lub ocenę ekspercką lub
 - (ii) zweryfikowane dane historyczne poszczególnych beneficjentów lub
 - (iii) zastosowanie zwyczajowej praktyki księgowania kosztów poszczególnych beneficjentów;
 - b) zgodnie z zasadami stosowania odpowiednich stawek jednostkowych, kwot ryczałtowych i stawek ryczałtowych mających zastosowanie w ramach polityk Unii w odniesieniu do podobnego rodzaju operacji.
- (89) W przypadku unijnych środków współfinansowanych kwoty kosztów kwalifikowalnych można obliczać zgodnie z uproszczonymi metodami rozliczania kosztów określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1060.
- (90) Przy ocenie zgodności pomocy Komisja uwzględni ponadto wszelkie ubezpieczenia, które beneficjent pomocy wykupił bądź mógł wykupić. W zakresie pomocy na wyrównanie strat spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi i niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, w celu uniknięcia ryzyka zakłócenia konkurencji, pomoc o maksymalnej intensywności przyznaje się tylko przedsiębiorstwom, które nie mogą zostać objęte ubezpieczeniem od tego rodzaju strat. Dlatego też, aby jeszcze bardziej udoskonalić proces zarządzania ryzykiem, beneficjentów należy zachęcać do wykupienia ubezpieczenia zawsze, kiedy istnieje taka możliwość.

Dodatkowe warunki dotyczące pomocy inwestycyjnej objętej obowiązkiem indywidualnego zgłoszenia oraz pomocy inwestycyjnej dla dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów

- (91) Ogólnie rzecz biorąc, aby pomoc inwestycyjną podlegającą obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego można było uznać za ograniczoną do minimum, kwota pomocy musi odpowiadać dodatkowym kosztom netto realizacji inwestycji na danym obszarze, wynikającym z porównania z alternatywnym scenariuszem braku pomocy³², a maksymalne poziomy intensywności pomocy będą traktowane jako górny pułap. Również w przypadku pomocy inwestycyjnej przyznawanej dużym przedsiębiorstwom w ramach zgłoszonych programów państwa członkowskie muszą zagwarantować, by kwota pomocy była ograniczona do minimum zgodnie z podejściem opierającym się na dodatkowych kosztach netto, traktując maksymalne poziomy intensywności pomocy jako górny pułap.
- (92) Kwota pomocy nie powinna przekraczać minimum niezbędnego do zapewnienia, by projekt był wystarczająco rentowny, np. nie powinna prowadzić do podniesienia jego wewnętrznej stopy zwrotu powyżej zwykłej stopy zwrotu stosowanej przez dane przedsiębiorstwo w innych podobnych projektach inwestycyjnych lub, jeśli takie stopy nie są dostępne, do zwiększenia wewnętrznej stopy zwrotu powyżej kosztu kapitału przedsiębiorstwa jako całości lub zysków zwykle odnotowywanych w danym sektorze.
- (93) W przypadku pomocy inwestycyjnej na rzecz dużych przedsiębiorstw w ramach zgłoszonych programów państwo członkowskie musi zapewnić, aby kwota pomocy odpowiadała dodatkowym kosztom netto realizacji inwestycji w danym obszarze wynikającym z porównania z alternatywnym scenariuszem braku pomocy. Metodę wyjaśnioną w pkt (92) należy stosować, traktując maksymalne poziomy intensywności pomocy jako górny pułap.
- (94) W odniesieniu do pomocy inwestycyjnej podlegającej obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego Komisja sprawdzi, czy kwota pomocy przekracza minimum konieczne do zapewnienia, by projekt był wystarczająco rentowny, zgodnie z pkt (92). Obliczenia stosowane podczas analizy efektu zachęty można wykorzystać również do oceny proporcjonalności pomocy. Państwo członkowskie musi wykazać proporcjonalność na podstawie dokumentacji, takiej jak dokumentacja, o której mowa w pkt (53).
- (95) Te dodatkowe warunki określone w pkt (91)–(94) nie mają zastosowania do gmin, które są niezależnymi władzami lokalnymi z rocznym budżetem wynoszącym poniżej 10 mln EUR i liczbą mieszkańców poniżej 5 000, o których mowa w pkt (48) powyżej.

Kumulacja pomocy

- (96) Pomoc można przyznawać równolegle w ramach kilku programów lub łączyć z pomocą *ad hoc*, pod warunkiem że całkowita kwota pomocy państwa na działalność lub projekt nie przekracza intensywności pomocy i kwoty pomocy ustanowionych w niniejszych wytycznych.

³² Przy porównywaniu scenariuszy alternatywnych pomoc należy dyskontować w takim samym stopniu jak odpowiednią inwestycję i odpowiednie scenariusze alternatywne.

- (97) Pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z wszelką inną pomocą państwa, pod warunkiem że pomoc ta dotyczy różnych, możliwych do wyodrębnienia, kosztów kwalifikowalnych. Pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z wszelką inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jedynie wtedy, gdy taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższego poziomu intensywności pomocy lub najwyższej kwoty pomocy, mających zastosowanie do danego typu pomocy na podstawie niniejszych wytycznych.
- (98) Pomoc, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych na podstawie niniejszych wytycznych, można kumulować z każdym innym środkiem pomocy państwa, w przypadku którego można wyodrębnić koszty kwalifikowalne. Pomoc, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, można kumulować z inną pomocą państwa, w przypadku której nie można wyodrębnić kosztów kwalifikowalnych, do najwyższego odpowiedniego łącznego progu finansowania ustalonego pod kątem specyficznych uwarunkowań każdego przypadku w niniejszych wytycznych lub w innych wytycznych dotyczących pomocy państwa lub w rozporządzeniu o wyłączeniach blokowych lub w decyzji przyjętej przez Komisję.
- (99) Pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury nie można kumulować z płatnościami, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2021/1139, w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli w wyniku takiej kumulacji intensywność pomocy lub kwota pomocy przekroczyłyby pułapy określone w niniejszych wytycznych.
- (100) W przypadku gdy finansowanie Unii zarządzane centralnie przez instytucje, agencje, wspólne przedsięwzięcia lub inne organy Unii, które nie jest bezpośrednio ani pośrednio pod kontrolą państwa członkowskiego, jest połączone z pomocą państwa, przy ustalaniu, czy przestrzegane są progi powodujące obowiązek zgłoszenia i maksymalne poziomy intensywności pomocy i jej kwoty, uwzględniana będzie wyłącznie pomoc państwa, pod warunkiem że łączna kwota finansowania publicznego przyznanego w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych nie przekracza najkorzystniejszej(-ych) stopy(stóp) finansowania określonej(-ych) w obowiązujących przepisach prawa Unii.
- (101) Pomocy dopuszczonej na podstawie niniejszych wytycznych nie należy kumulować z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji byłoby przekroczenie poziomów intensywności pomocy lub kwot pomocy określonych w niniejszych wytycznych.

3.2.4. Przejrzystość

- (102) Państwa członkowskie muszą zapewnić, aby w prowadzonym przez Komisję module dotyczącym przejrzystości przyznawania pomocy państwa³³ lub na

³³ „Baza danych dotycząca przejrzystości pomocy państwa. Wyszukiwanie publiczne” dostępna pod adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>

ogólnej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa na szczeblu krajowym lub regionalnym opublikowano następujące informacje:

- a) pełny tekst programu pomocy oraz jego przepisów wykonawczych lub podstawa prawna w przypadku pomocy indywidualnej, lub link do odpowiedniej strony internetowej;
 - b) nazwa organu(-ów) przyznającego(-ych) pomoc;
 - c) tożsamość poszczególnych beneficjentów, forma i wysokość pomocy dla każdego beneficjenta, data przyznania pomocy, rodzaj przedsiębiorstwa (MŚP/duże przedsiębiorstwo), region, w którym beneficjent ma swoją siedzibę (poziom NUTS II), i główny sektor gospodarczy, w którym beneficjent prowadzi działalność (na poziomie grupy NACE). Wymóg ten może zostać uchylony w odniesieniu do pomocy indywidualnej, która nie przekracza progu 10 000 EUR³⁴.
- (103) W przypadku programów pomocy w formie korzyści podatkowych informacje dotyczące kwot pomocy indywidualnej można podawać w następujących przedziałach (w mln EUR): 0,03-0,5; powyżej 0,5-1; powyżej 1-2; powyżej 2.
- (104) Takie informacje należy opublikować po podjęciu decyzji o przyznaniu pomocy i przechowywać przez co najmniej 10 lat, zapewniając do nich powszechny i nieograniczony dostęp³⁵.
- (105) W celu zapewnienia przejrzystości państwa członkowskie muszą prowadzić sprawozdawczość i dokonywać przeglądów zgodnie z wymogami określonymi w części III sekcja 4.

3.2.5. Nadmierny negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową

- (106) Pomoc dla sektora rybołówstwa i akwakultury może potencjalnie powodować zakłócenia związane z rynkiem produktowym. Aby pomoc można było uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, należy zminimalizować negatywny wpływ pomocy w postaci zakłóceń konkurencji oraz wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi lub unikać takiego wpływu. Komisja uważa, że zasadniczo, jeżeli pomoc spełnia szczególne warunki ustanowione w części II rozdział 1 sekcje 1.1, 1.2 i 1.3, w części II rozdział 2 sekcja 2.2 oraz w części I

³⁴ Próg 10 000 EUR odpowiada wartości progowej dla publikowania informacji określonych w art. 9 [nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie]. Należy ustalić taki sam próg zarówno w tym rozporządzeniu, jak i w niniejszych wytycznych, w celu zapewnienia spójności między różnymi instrumentami pomocy państwa mającymi zastosowanie w sektorze rybołówstwa i akwakultury. Z uwagi na ochronę danych osobowych, które mogłyby być zagrożone, wymóg publikowania informacji o indywidualnej pomocy przekraczającej próg 10 000 EUR jest proporcjonalny do uzasadnionego celu, jaki realizuje, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości w zakresie wykorzystywania funduszy publicznych.

³⁵ Informacje te muszą zostać opublikowane w terminie sześciu miesięcy od daty przyznania pomocy (lub, w przypadku pomocy w formie korzyści podatkowych, w ciągu jednego roku od daty złożenia deklaracji podatkowej). W przypadku pomocy niezgodnej z prawem państwa członkowskie będą zobowiązane do zapewnienia publikacji tych informacji *ex post*, najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty decyzji Komisji. Informacje muszą być dostępne w formacie umożliwiającym wyszukiwanie i pozyskiwanie danych oraz ich łatwe publikowanie w internecie, na przykład w formacie CSV lub XML.

rozdział 2 sekcja 2.3, negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową jest ograniczony do minimum.

- (107) Państwa członkowskie powinny przedłożyć dowody umożliwiające Komisji ustalenie odnośnego(-ych) rynku(-ów) produktowego(-ych), tj. rynków, na które ma wpływ zmiana w zachowaniu beneficjenta pomocy. Przy ocenie negatywnych skutków pomocy analiza zakłóceń konkurencji będzie ukierunkowana na przewidywalny wpływ pomocy na konkurencję między przedsiębiorstwami na odnośnym(-ych) rynku(-ach) produktowym(-ych)³⁶ w sektorze rybołówstwa i akwakultury.
- (108) Po pierwsze, jeśli pomoc jest dobrze ukierunkowana, proporcjonalna i ograniczona do dodatkowych kosztów netto, jej negatywny wpływ jest zredukowany, a ryzyko, że nadmiernie zakłóci konkurencję, ograniczone. Po drugie Komisja ma ustalić maksymalne poziomy intensywności pomocy lub kwoty pomocy. Celem jest zapobieganie stosowaniu pomocy państwa w przypadku projektów, w których stosunek kwoty pomocy do kosztów kwalifikowalnych uznaje się za bardzo wysoki, i w związku z tym prawdopodobnie zakłócający. Ogólnie rzecz biorąc, im większe są pozytywne skutki, które prawdopodobnie przyniesie projekt objęty pomocą, i im większe jest prawdopodobieństwo, że pomoc jest potrzebna, tym wyższy jest limit intensywności pomocy.
- (109) Nawet proporcjonalna i konieczna pomoc może jednak doprowadzić do zmian zachowania beneficjentów, które zakłóca konkurencję. Jest to bardziej prawdopodobne w sektorze rybołówstwa i akwakultury, który różni się od innych rynków w związku ze szczególną strukturą, która charakteryzuje się dużą liczbą małych przedsiębiorstw. Na takich rynkach ryzyko zakłócenia konkurencji jest wysokie, nawet jeżeli przyznaje się tylko niewielkie kwoty pomocy.
- (110) W niektórych sytuacjach skutki negatywne wyraźnie przewyższają skutki pozytywne – pomocy nie można wówczas uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym. W szczególności, zgodnie z ogólnymi zasadami TFUE, pomocy państwa nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli pomoc ma charakter dyskryminujący w stopniu nieuzasadnionym charakterem pomocy państwa. Jak wyjaśniono w części I rozdział 3 sekcja 3.1.3, Komisja nie uzna za zgodny z rynkiem wewnętrznym żadnego środka, jeżeli środek ten bądź towarzyszące mu warunki wiążą się z naruszeniem odnośnego prawa Unii. Dotyczy to w szczególności pomocy, w przypadku której przyznanie pomocy jest uzależnione od zobowiązania beneficjenta do korzystania z krajowych produktów lub usług, jak również pomocy ograniczającej możliwości beneficjenta w zakresie wykorzystania wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w innych państwach członkowskich.
- (111) Komisja nie zatwierdzi pomocy na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, która byłaby bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów przywożonych, pomocy na

³⁶ Pomoc może oddziaływać na szereg rynków, ponieważ jej wpływ może wykraczać poza rynek odpowiadający wspieranej działalności i dotyczyć także innych rynków, które są z nim powiązane z uwagi na to, że stanowią kolejne, poprzednie lub uzupełniające ogniwo procesu produkcji/dystrybucji lub na których beneficjent jest już obecny lub może zaistnieć w niedalekiej przyszłości.

tworzenie i obsługę sieci dystrybucji, ani pomocy na pokrycie jakichkolwiek innych wydatków związanych z działalnością wywozową. Pomoc na pokrycie kosztów uczestnictwa w targach handlowych, kosztów badań bądź też kosztów usług doradczych potrzebnych do wprowadzenia nowego lub już istniejącego produktu na nowy rynek nie stanowi zazwyczaj pomocy na działalność związaną z wywozem.

Programy pomocy inwestycyjnej na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury

- (112) Ponieważ pomoc inwestycyjna dla przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury oraz dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w innych sektorach, np. w sektorze przetwórstwa spożywczego, powoduje zazwyczaj podobne zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, ogólne zasady polityki konkurencji dotyczące wpływu na konkurencję i wymianę handlową powinny obowiązywać w równym stopniu we wszystkich powyższych sektorach. W związku z tym warunków określonych w pkt (113)–(123) należy przestrzegać w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury.
- (113) Programy pomocy inwestycyjnej nie mogą prowadzić do znaczących zakłóceń konkurencji i wymiany handlowej. W szczególności, nawet jeśli zakłócenia można uznać za ograniczone na poziomie indywidualnym (pod warunkiem że spełnione są wszystkie warunki pomocy inwestycyjnej), łącznie programy te mogą jednak prowadzić do dużych zakłóceń. Takie zakłócenia mogą dotyczyć rynków produkcyjnych, doprowadzając do sytuacji nadwyżki produkcyjnej (lub pogarszając taką sytuację) bądź też tworząc, zwiększając lub utrzymując znaczącą pozycję rynkową niektórych beneficjentów w sposób, który wpłynie negatywnie na dynamiczne zachęty. Pomoc dostępna w ramach programów pomocy inwestycyjnej może również doprowadzić do znacznej utraty działalności gospodarczej na innych obszarach rynku wewnętrznego. W przypadku programu pomocy inwestycyjnej ukierunkowanego na wybrane sektory, ryzyko takich zakłóceń jest nawet jeszcze większe.
- (114) Dlatego też dane państwo członkowskie musi wykazać, że wszelkie negatywne skutki będą ograniczone do minimum, uwzględniając np. wielkość danego projektu, indywidualne i całkowite kwoty pomocy, spodziewanych beneficjentów oraz charakterystyczne cechy danych sektorów. Aby umożliwić Komisji ocenę spodziewanych negatywnych skutków, dane państwo członkowskie zachęca się do przedstawiania dowolnej oceny skutków, jaką dysponuje, jak również ocen *ex post* przeprowadzonych dla podobnych programów.

Pomoc inwestycyjna na rzecz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury podlegająca obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego

- (115) Oceniając negatywne skutki indywidualnej pomocy inwestycyjnej, Komisja przykłada szczególną wagę do negatywnych skutków związanych ze wzrostem nadwyżki produkcyjnej na rynkach w fazie spadku, zapobiegania wycofywaniu się przedsiębiorstw z rynku oraz kwestii znaczącej pozycji rynkowej. Powyższe

negatywne skutki opisano w pkt (116)–(123) i muszą one zostać zrównoważone pozytywnymi skutkami pomocy.

- (116) Aby ustalić i ocenić potencjalne zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej, państwa członkowskie powinny przedłożyć dowody umożliwiające Komisji ustalenie właściwych rynków produktowych (tj. produktów dotkniętych zmianą w zachowaniu beneficjenta pomocy) oraz dotkniętych konkurentów i klientów/konsumentów. Dany produkt oznacza z reguły produkt, którego dotyczy projekt inwestycyjny³⁷. Jeśli projekt odnosi się do produktu pośredniego, a znacząca część produkcji nie jest sprzedawana na rynku, dany produkt obejmować może produkty stanowiące kolejne ogniwo w procesie produkcji. Właściwy rynek produktowy obejmuje dany produkt i jego substytuty uznawane za takie przez konsumentów (na podstawie cech charakterystycznych, cen lub przeznaczenia produktu) lub przez producentów (ze względu na elastyczność linii produkcyjnych).
- (117) Przy ocenie takich potencjalnych zakłóceń Komisja stosuje różne kryteria, takie jak struktura rynku danego produktu, kondycja rynku (rynek w fazie spadku lub wzrostu), procedura wyboru beneficjenta pomocy, bariery wejścia i wyjścia, różnicowanie produktów.
- (118) Systematyczne korzystanie z pomocy państwa przez dane przedsiębiorstwo może wskazywać na to, że nie jest ono w stanie samodzielnie przeciwstawić się konkurencji lub że czerpie nienależne korzyści w porównaniu ze swoimi konkurentami.
- (119) Komisja wyróżnia dwa główne źródła potencjalnych negatywnych skutków dla rynków produktowych:
- a) przypadki znacznego zwiększenia mocy produkcyjnych, które prowadzi do powstania nadwyżki produkcyjnej lub do pogorszenia już istniejącej nadwyżki produkcyjnej, szczególnie na rynku w fazie spadku oraz
 - b) przypadki, w których beneficjent pomocy posiada znaczną pozycję rynkową.
- (120) Aby ocenić, czy pomoc prowadzi do stworzenia lub utrzymania nieefektywnych struktur rynkowych, Komisja weźmie pod uwagę dodatkową zdolność produkcyjną powstałą w wyniku realizacji projektu oraz sprawdzi rentowność rynku.
- (121) Jeżeli dany rynek jest w okresie wzrostu, zwykle oznacza to mniej powodów do obaw o negatywny wpływ pomocy na dynamiczne zachęty lub nadmierne utrudnienie wycofywania się z rynku lub wejścia na niego.
- (122) Większe obawy mogą rodzić rynki w fazie spadku. Komisja rozróżnia dwie sytuacje: kiedy w długoterminowej perspektywie rynek znajduje się w fazie spadku strukturalnego (tj. zmniejsza się) oraz kiedy rynek jest w fazie spadku względnego (tj. wciąż rośnie, ale nie przekracza wartości referencyjnej dla stopy wzrostu).
- (123) Nierentowność rynku jest zwykle mierzona w stosunku do produktu krajowego brutto EOG przez okres trzech lat przed rozpoczęciem projektu (stopa

³⁷ W przypadku projektów inwestycyjnych obejmujących produkcję kilku różnych produktów, konieczna jest ocena każdego z nich.

referencyjna). Można ją również ustalić na podstawie spodziewanej stopy wzrostu w nadchodzących trzech-pięciu latach. Wskaźniki mogą obejmować przewidywalny przyszły wzrost danego rynku oraz wynikające z tego oczekiwane wskaźniki wykorzystania mocy, jak również możliwy wpływ zwiększenia mocy produkcyjnej na konkurentów poprzez jego wpływ na ceny i marże zysków.

3.2.6. Wyważenie pozytywnych skutków pomocy ze skutkami negatywnymi (test bilansujący)

- (124) Komisja ocenia, czy pozytywny wpływ pomocy przewyższa stwierdzony negatywny wpływ na konkurencję i warunki wymiany handlowej. Komisja stwierdza zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym wyłącznie wówczas, gdy pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi.
- (125) W przypadku, gdy proponowana pomoc nie przyczynia się do usunięcia odpowiednio rozpoznanej niedoskonałości rynku we właściwy i proporcjonalny sposób, negatywne skutki powodujące zakłócenia konkurencji przewyższą pozytywne skutki pomocy, w związku z czym Komisja prawdopodobnie stwierdzi, że proponowana pomoc jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.
- (126) Każdy środek pomocy musi określać cele WPRyb, do osiągnięcia których się przyczynia, i wyraźnie wskazywać, w jaki sposób przyczyni się do osiągnięcia tych celów bez negatywnego wpływu na inne cele WPRyb. Cele WPRyb zostały określone w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i obejmują między innymi zmierzanie do zapewnienia, aby działalność w zakresie rybołówstwa i akwakultury była zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju środowiska w perspektywie długookresowej i zarządzana w sposób, który jest zgodny z celami dotyczącymi osiągnięcia korzyści gospodarczej, społecznej i w zakresie zatrudnienia oraz przyczyniający się do dostępności dostaw żywności (zob. pkt (5) niniejszych wytycznych).
- (127) Co do zasady, z uwagi na pozytywny wpływ pomocy na rozwój sektora rybołówstwa i akwakultury, Komisja uważa, że w przypadku pomocy, która spełnia warunki ustanowione w części II rozdział 1 i rozdział 2 sekcja 2.2 oraz w części I rozdział 2 sekcja 2.3, negatywny wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi jest ograniczony do minimum.
- (128) W odniesieniu do pomocy państwa współfinansowanej w ramach EFMRA lub finansowanej z budżetu Unii Komisja uzna, że powiązane pozytywne skutki zostały ustalone.
- (129) Ponadto Komisja może również wziąć pod uwagę, w stosownych przypadkach, czy proponowana pomoc wywołuje inne pozytywne skutki. W przypadku gdy takie inne pozytywne skutki odzwierciedlają skutki zawarte w politykach Unii, takich jak Europejski Zielony Ład, strategia „Od pola do stołu”³⁸, plan działania

³⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego (COM(2020) 381 final).

UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym³⁹, unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030⁴⁰, Plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby⁴¹ oraz Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu⁴², polityka dotycząca efektywności energetycznej oraz inicjatywa dotycząca komunikatu „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”,⁴³ można wówczas przyjąć, że proponowana pomoc zgodna z takimi politykami Unii przynosi szersze pozytywne skutki.

- (130) W przypadku przyznania pomocy na rzecz inwestycji Komisja zwróci szczególną uwagę na to, czy działalność kwalifikuje się jako zrównoważona pod względem środowiskowym w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852⁴⁴, w tym na przestrzeganie zasady „nie czyni poważnych szkód”.

CZĘŚĆ II

KATEGORIE POMOCY

Rozdział 1

POMOC NA ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I ZARZĄDZANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

1.1. Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi

- (131) Komisja uzna, że pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, jeżeli jest ona zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- (132) „Klęska żywiołowa” i „zdarzenie nadzwyczajne”, o których mowa w art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, stanowią wyjątki od ogólnego zakazu pomocy państwa na rynku wewnętrznym ustanowionego w art. 107 ust. 1 TFUE. Z tego powodu Komisja konsekwentnie utrzymuje, że pojęcia te należy interpretować w sposób

³⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy (COM(2020) 98 final).

⁴⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia (COM(2020) 380 final).

⁴¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Droga do zdrowej planety dla wszystkich. Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby (COM(2021) 400 final).

⁴² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (COM(2013) 216 final).

⁴³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy (COM(2020) 67 final).

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

zawężający. Stanowisko to potwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁴⁵.

- (133) Do tej pory w dziedzinie pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury Komisja przyjęła, że wyjątkowo gwałtowne burze i powodzie, w szczególności powodzie wywołane przez wylewy rzek lub jezior, mogą stanowić klęski żywiołowe. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie] możliwe jest grupowe wyłączenie następujących rodzajów klęsk żywiołowych: trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi, powodzie, tornada, huragany, erupcje wulkaniczne i pożary naturalne.
- (134) Zdarzenia wymienione poniżej są przykładami innych zdarzeń nadzwyczajnych, które zostały uznane przez Komisję w sprawach spoza sektora rybołówstwa i akwakultury: wojny, konflikty wewnętrzne, strajki, z pewnymi zastrzeżeniami i w zależności od ich zasięgu, poważne awarie przemysłowe i jądrowe oraz pożary powodujące rozległe straty. Ogniska chorób zwierząt lub ogniska występowania agrofagów roślin zasadniczo nie uważa się za zdarzenie nadzwyczajne. Jednak w szczególnych przypadkach dotyczących sektora rybołówstwa i akwakultury Komisja uznała bardzo rozległe ognisko nowej choroby zwierząt za zdarzenie nadzwyczajne.
- (135) Komisja będzie nadal oceniała wnioski o przyznanie pomocy państwa zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE w odniesieniu do poszczególnych przypadków, uwzględniając przy tym dotychczasowy sposób postępowania w tym zakresie.
- (136) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi ponadto spełniać następujące warunki:
- a) właściwy organ państwa członkowskiego formalnie uznał dane zdarzenie za klęskę żywiołową lub zdarzenie nadzwyczajne; oraz
 - b) istnieje bezpośredni związek przyczynowy między klęską żywiołową lub zdarzeniem nadzwyczajnym a szkodami poniesionymi przez przedsiębiorstwo.
- (137) W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą z wyprzedzeniem ustanowić kryteria, na podstawie których będzie można formalnie uznać, jak wspomniano w pkt (136) lit. a), wystąpienie wymienionych okoliczności.
- (138) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów i organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.
- (139) Programy pomocy muszą zostać ustanowione w ciągu trzech lat od daty zdarzenia, a pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty. W przypadku konkretnej klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego Komisja zatwierdzi oddzielnie zgłoszoną pomoc, która odstępuje od tej zasady w należycie uzasadnionych przypadkach wynikających np. z charakteru lub zakresu zdarzenia lub późniejszego wystąpienia szkody albo jej kontynuacji.

⁴⁵ Zob. sprawa C-73/03, Hiszpania/Komisja, ECLI:EU:C:2004:711, pkt 36; oraz sprawy połączone C-346/03 i C-529/03, Giuseppe Atzeni i in., ECLI:EU:C:2006:130, pkt 79.

- (140) W celu ułatwienia szybkiego zarządzania kryzysowego Komisja zatwierdzi *ex ante* ramowe programy pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych przez wyjątkowo gwałtowne burze, powodzie, trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi, tornada, huragany, erupcje wulkaniczne i pożary naturalne, o ile jasno określono warunki, na jakich można przyznać pomoc. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt(218).
- (141) Pomoc przyznana na wyrównanie szkód spowodowanych przez inne rodzaje klęsk żywiołowych, niewymienione w pkt (133), i szkód spowodowanych zdarzeniami nadzwyczajnymi musi być zgłaszana Komisji oddzielnie.
- (142) Koszty kwalifikowalne to koszty szkód poniesionych bezpośrednio w wyniku klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego, oszacowane przez organ publiczny, niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc lub zakład ubezpieczeń.
- (143) Szkody mogą obejmować:
- a) szkody materialne dotyczące aktywów (takich, jak: budynki, urządzenia, maszyny, zapasy i środki produkcji); oraz
 - b) utratę dochodów spowodowaną przez pełne lub częściowe zniszczenie produkcji rybołówstwa lub akwakultury lub środków takiej produkcji.
- (144) Szkody oblicza się na poziomie poszczególnych beneficjentów.
- (145) Obliczenie szkód materialnych musi opierać się na kosztach naprawy lub wartości ekonomicznej przedmiotowych aktywów przed klęską żywiołową lub zdarzeniem nadzwyczajnym. Nie mogą one przekroczyć kosztów napraw lub zmniejszenia godziwej wartości rynkowej spowodowanych przez klęskę żywiołową lub zdarzenie nadzwyczajne, tj. różnicy pomiędzy wartością składnika aktywów bezpośrednio przed klęską żywiołową lub zdarzeniem nadzwyczajnym i bezpośrednio po ich wystąpieniu.
- (146) Utratę dochodów oblicza się przez odjęcie:
- a) iloczynu ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w roku klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego lub w każdym kolejnym roku, którego dotyczy pełne lub częściowe zniszczenie środków produkcji, oraz średniej ceny sprzedaży uzyskanej w danym roku
od
 - b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, oraz uzyskanej średniej ceny sprzedaży.
- (147) Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez beneficjenta z powodu klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego i musi zostać zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione z powodu klęski żywiołowej lub zdarzenia nadzwyczajnego, które w innym przypadku zostałyby poniesione przez beneficjenta.
- (148) Komisja może uznać inne metody obliczania szkód, pod warunkiem, że są one reprezentatywne i nie zostały ustalone na podstawie rażąco zawyżonych połowów

lub wyników produkcji oraz nie powodują nadwyżki rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek beneficjenta.

- (149) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności przyznanych w celu wyrównania szkód, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

1.2. **Pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi i niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi**

- (150) Komisja uzna, że pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi i niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli jest ona zgodna z zasadami określonymi w części I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.
- (151) Pomoc mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi lub niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym uznaje się za odpowiednie narzędzie, aby pomóc przedsiębiorstwom w naprawieniu takich szkód i ułatwić rozwój działalności gospodarczej bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, pod warunkiem że spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- (152) W drodze wyjątku od pkt (150) Komisja oceni pomoc tego samego rodzaju, co pomoc należąca do kategorii pomocy na rzecz funduszy ubezpieczeń wzajemnych, o których mowa w art. 20 rozporządzenia (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie], zgodnie z częścią I sekcja 2.3 niniejszych wytycznych.
- (153) Do tej pory w dziedzinie pomocy państwa dla sektora rybołówstwa i akwakultury Komisja zgodziła się, że burze, gwałtowne podmuchy wiatru powodujące powstawanie wyjątkowo wysokich fal morskich, ulewne i długotrwałe opady, powodzie oraz wyjątkowo podwyższone temperatury wody w dłuższym okresie mogą stanowić niekorzystne warunki pogodowe i niekorzystne zjawiska klimatyczne. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem (UE) [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie] możliwe jest grupowe wyłączenie następujących rodzajów niekorzystnych warunków pogodowych: mróz, burze, grad, lód, ulewny i długotrwały deszcz oraz dotkliwe susze.
- (154) Komisja będzie nadal oceniała wnioski o przyznanie pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych przez niekorzystne warunki pogodowe i niekorzystne zjawiska klimatyczne w odniesieniu do poszczególnych przypadków, uwzględniając przy tym dotychczasowy sposób postępowania w tym zakresie.
- (155) Pomoc w ramach niniejszej sekcji musi ponadto spełniać następujące warunki:
- a) wysokość szkody spowodowanej przez niekorzystne warunki pogodowe lub niekorzystne zjawisko klimatyczne wynosi ponad 30 % średniego rocznego obrotu, obliczonego na podstawie średniego obrotu danego przedsiębiorstwa w okresie poprzedzających trzech lat kalendarzowych lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat poprzedzających wystąpienie niekorzystnych warunków pogodowych lub zjawiska klimatycznego, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej;

- b) musi istnieć bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy między niekorzystnymi warunkami pogodowymi lub niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym a szkodami poniesionymi przez przedsiębiorstwo;
 - c) w przypadku strat spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi lub niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, które mogłyby zostać pokryte z funduszy ubezpieczeń wzajemnych finansowanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1139, państwo członkowskie musi uzasadnić, dlaczego zamierza udzielić pomocy, a nie zastosować rekompensaty finansowe wypłacane przez takie fundusze ubezpieczeń wzajemnych.
- (156) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów lub organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.
- (157) Programy pomocy dotyczące niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnych zjawisk klimatycznych muszą zostać ustanowione w ciągu trzech lat od daty ich wystąpienia. Pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty.
- (158) W celu ułatwienia szybkiego zarządzania kryzysowego Komisja zatwierdzi *ex ante* ramowe programy pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi i niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, o ile zostaną jasno określone warunki, na jakich można przyznać pomoc. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt (218).
- (159) Pomoc przyznana na wyrównanie szkód spowodowanych przez inne rodzaje niekorzystnych warunków pogodowych i niekorzystnych zjawisk klimatycznych, niewymienione w pkt (153), musi być zgłaszana Komisji oddzielnie.
- (160) Koszty kwalifikowalne to koszty szkód poniesionych bezpośrednio w wyniku niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego, oszacowane przez organ publiczny, niezależnego rzeczoznawcę uznanego przez organ przyznający pomoc albo zakład ubezpieczeń.
- (161) Szkody mogą obejmować:
- a) szkody materialne dotyczące aktywów (takich, jak: budynki, statki, urządzenia, maszyny, zapasy i środki produkcji); oraz
 - b) utratę dochodów spowodowaną przez pełne lub częściowe zniszczenie produkcji rybołówstwa lub akwakultury lub środków takiej produkcji.
- (162) Szkody oblicza się na poziomie poszczególnych beneficjentów.
- (163) W przypadku szkody materialnej w odniesieniu do aktywów spowodowany przez nią spadek produkcji musi wynosić ponad 30 % średniego rocznego obrotu, obliczonego na podstawie danych z trzech poprzedzających lat kalendarzowych lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat poprzedzających wystąpienie niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej.
- (164) Obliczenie szkód materialnych musi opierać się na kosztach naprawy lub wartości ekonomicznej przedmiotowych aktywów przed wystąpieniem niekorzystnych

warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego. Nie mogą one przekroczyć kosztu naprawy lub zmniejszenia godziwej wartości rynkowej spowodowanych niekorzystnymi warunkami pogodowymi lub niekorzystnym zjawiskiem klimatycznym, tzn. różnicy pomiędzy wartością składnika aktywów w okresie bezpośrednio poprzedzającym wystąpienie niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego a w okresie bezpośrednio po nim następującym.

- (165) Utratę dochodów oblicza się przez odjęcie:
- a) iloczynu ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w roku wystąpienia niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego lub w każdym kolejnym roku, którego dotyczy pełne lub częściowe zniszczenie środków produkcji, oraz średniej ceny sprzedaży uzyskanej w danym roku
od
 - b) iloczynu średniej rocznej ilości produktów rybołówstwa i akwakultury wyprodukowanych w okresie trzech lat przed wystąpieniem niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego, lub średniej z trzech lat opartej na okresie pięciu lat przed wystąpieniem niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej, oraz uzyskanej średniej ceny sprzedaży.
- (166) Kwota ta może zostać zwiększona o inne koszty poniesione przez beneficjenta z powodu niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego i musi zostać zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione z powodu niekorzystnych warunków pogodowych lub niekorzystnego zjawiska klimatycznego, które w innym przypadku zostałyby poniesione przez beneficjenta.
- (167) Komisja może uznać inne metody obliczania szkód, pod warunkiem, że są one reprezentatywne i nie zostały ustalone na podstawie rażąco zawyżonych połowów lub wyników produkcji oraz nie powodują nadwyżki rekompensaty w przypadku jakiegokolwiek beneficjenta.
- (168) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności przyznanych w celu wyrównania szkód, w tym płatności w ramach polis ubezpieczeniowych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

1.3. Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania oraz kontroli i zwalczania zarażania inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla państw członkowskich

- (169) Komisja uzna, że pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania oraz kontroli i zwalczania zarażania inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla państw członkowskich jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jeżeli jest ona zgodna z częścią I rozdział 3 i spełnia szczególne warunki określone w niniejszej sekcji.

- (170) Pomoc na pokrycie kosztów zapobiegania chorobom zwierząt w akwakulturze, ich kontroli i zwalczania oraz kontroli i zwalczania zarażania inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnymi gatunkami obcymi stwarzającymi zagrożenie dla państw członkowskich uznaje się za odpowiednie narzędzie mające na celu pomoc przedsiębiorstwom w sprostaniu ryzyku stwarzanemu przez te zagrożenia oraz ułatwienie rozwoju działalności gospodarczej bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, o ile spełnia ona warunki określone w niniejszej sekcji.
- (171) W drodze wyjątku od pkt (169) Komisja oceni pomoc tego samego rodzaju, co pomoc należąca do kategorii pomocy przeznaczonej na środki z zakresu zdrowia i dobrostanu zwierząt, o których mowa w art. 39 rozporządzenia (UE) nr [nowe rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie], zgodnie z częścią I sekcja 2.3 niniejszych wytycznych.
- (172) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać jedynie:
- a) w odniesieniu do chorób i zarażeń inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego, w przypadku których istnieją przepisy unijne lub krajowe, niezależnie od tego czy zostały one ustanowione w ramach przepisów ustawowych, wykonawczych czy administracyjnych oraz
 - b) w ramach:
 - (i) publicznego programu zapobiegania chorobom zwierząt lub zarażeniu inwazyjnym gatunkiem obcym, ich kontrolowania lub zwalczania na szczeblu unijnym, krajowym lub regionalnym lub
 - (ii) środków nadzwyczajnych nałożonych przez właściwy organ krajowy; lub
 - (iii) środków zwalczania lub powstrzymania rozprzestrzeniania się inwazyjnego gatunku obcego (stwarzającego zagrożenie dla Unii) wprowadzanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1143/2014.
- (173) Programy i środki, o których mowa w pkt (172) lit. b), muszą zawierać opis odnośnych środków zapobiegania, kontroli i zwalczania.
- (174) Pomoc nie może odnosić się do środków, odnośnie do których w przepisach Unii przewidziano, że koszt takich środków ponosi beneficjent, chyba że koszt takich środków pomocy całkowicie równoważą opłaty obowiązkowe dla beneficjentów.
- (175) Pomoc musi być wypłacana bezpośrednio danemu przedsiębiorstwu lub grupie producentów lub organizacji, której to przedsiębiorstwo jest członkiem. W przypadku gdy pomoc wypłacana jest grupie producentów lub organizacji, kwota pomocy nie może przekraczać kwoty pomocy, do jakiej kwalifikuje się dane przedsiębiorstwo.
- (176) Żadna pomoc indywidualna nie może zostać przyznana w przypadku ustalenia, że choroba lub zarażenie inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego zostały spowodowane celowym działaniem beneficjenta lub jego zaniedbaniem.

- (177) W przypadku chorób zwierząt pomoc można przyznać w odniesieniu do chorób zwierząt wodnych wymienionych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429⁴⁶ lub w wykazie chorób zwierząt zawartym w Kodeksie zdrowia zwierząt wodnych przyjętym przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt⁴⁷ lub w odniesieniu do chorób odzwierzęcych zwierząt wodnych, które to choroby wymieniono w pkt 2 załącznika III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690⁴⁸.
- (178) Pomoc można również przyznać w odniesieniu do nowo występujących chorób, które spełniają warunki wymienione w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/429, jeżeli:
- a) dana choroba zwierząt wyrządziła szkody przekraczające próg co najmniej 30 % średniej produkcji rocznej lub średniego rocznego dochodu z poprzednich trzech lat lub średniej z trzech lat obliczonej na podstawie pięciu wcześniejszych lat, z wyłączeniem wartości najwyższej i najniższej; oraz
 - b) beneficjenci wykupili polisę ubezpieczeniową lub uiszczają składki na poczet funduszu ubezpieczeń wzajemnych akredytowanego w danym państwie członkowskim, które obejmują co najmniej 50 % ich średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją i obejmują zagrożenia związane z chorobami zwierząt statystycznie najczęściej występującymi w danym państwie członkowskim lub regionie, które są objęte zakresem ubezpieczenia.
- (179) Programy pomocy muszą zostać ustanowione w ciągu trzech lat od daty poniesienia kosztu lub szkody spowodowanych chorobą zwierząt lub zarażeniem inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego. Pomoc musi zostać wypłacona w ciągu czterech lat od tej daty. Warunki te nie mają zastosowania do kosztów poniesionych w celach zapobiegawczych wskazanych w pkt (181).
- (180) W celu ułatwienia szybkiego zarządzania kryzysowego Komisja zatwierdzi *ex ante* ramowe programy, o ile jasno określono warunki, na jakich można przyznać pomoc. Państwa członkowskie muszą w takim przypadku przestrzegać obowiązku sprawozdawczego określonego w pkt (218).
- (181) Pomoc może obejmować koszty kwalifikowalne, w tym w celach zapobiegawczych, związane z:
- a) kontrolami sanitarnymi, analizami, badaniami i innymi sposobami wykrywania chorób;

⁴⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1).

⁴⁷ Zob. <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>.

⁴⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1).

- b) nabywaniem, przechowywaniem, podawaniem lub dystrybucją szczepionek, leków i preparatów stosowanych do leczenia zwierząt;
 - c) nabywaniem, przechowywaniem, wprowadzaniem i dystrybucją środków lub sprzętu ochrony przed zarażeniami inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego;
 - d) ubojem, eliminacją i zniszczeniem zwierząt;
 - e) niszczeniem produktów pochodzenia zwierzęcego oraz produktów związanych ze zwierzętami;
 - f) czyszczeniem i dezynfekcją gospodarstwa i wyposażenia;
 - g) stratami poniesionymi wskutek uboju, eliminacji lub zniszczenia zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów związanych ze zwierzętami.
- (182) Pomoc związana z kosztami kwalifikowalnymi, o których mowa w pkt(181) lit. a), należy przyznawać w naturze i wypłacać podmiotom realizującym kontrole sanitarne, analizy, badania oraz inne sposoby wykrywania chorób.
- (183) W przypadku pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych chorobami zwierząt lub zarażeniem inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego, o których mowa w pkt (181) lit. g), rekompensatę należy obliczyć jedynie w odniesieniu do:
- a) wartości rynkowej zwierząt poddanych ubojowi, wyeliminowanych lub padłych lub produktów zniszczonych:
 - (i) w związku z chorobą zwierząt lub zarażeniem inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państw członkowskich;
 - (ii) jaką takie zwierzęta lub produkty miałyby, gdyby nie zostały dotknięte chorobą lub zarażeniem inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego;
 - (iii) w oparciu o rynkową wartość takich zwierząt i produktów bezpośrednio przed pojawieniem się podejrzenia wystąpienia choroby zwierząt lub zarażenia lub jego potwierdzeniem;
 - b) utraty dochodów spowodowanej wymogami przeprowadzenia kwarantanny oraz trudnościami związanymi z odtworzeniem stad.
- (184) Kwotę tę należy pomniejszyć o wszelkie koszty, które nie są bezpośrednio poniesione z powodu choroby zwierząt lub zarażenia inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii lub inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego, które to koszty w innym przypadku zostałyby poniesione przez beneficjenta, a także o wszelkie dochody ze sprzedaży produktów związanych z ubojem, eliminacją i zniszczeniem zwierząt do celów zapobiegawczych lub eliminacji.
- (185) W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach Komisja może zaakceptować inne koszty poniesione z powodu chorób zwierząt w sektorze

akwakultury lub zarażenia inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla Unii oraz inwazyjnym gatunkiem obcym stwarzającym zagrożenie dla państwa członkowskiego.

- (186) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności otrzymanych przez beneficjenta, w tym płatności w ramach innych środków krajowych lub unijnych lub też polis ubezpieczeniowych lub funduszy ubezpieczeń wzajemnych z tytułu tych samych kosztów kwalifikowalnych, musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

Rozdział 2

POMOC W REGIONACH NAJBARDZIEJ ODDALONYCH

2.1. Pomoc operacyjna w regionach najbardziej oddalonych

- (187) Pomoc operacyjna w regionach najbardziej oddalonych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, jeżeli spełnia warunki określone w części I rozdział 3, warunki określone w niniejszej sekcji oraz przepisy szczegółowe mające zastosowanie do tych regionów.
- (188) Niniejsza sekcja dotyczy pomocy operacyjnej w regionach najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, która zgodnie z art. 10 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1139 ma na celu zaradzenie konkretnym ograniczeniom w tych regionach wynikającym z ich oddalenia, charakteru wyspiarskiego, niewielkich rozmiarów, trudnej topografii i klimatu, ich zależności gospodarczej od niewielkiej liczby produktów, podczas gdy trwałość i łączne występowanie tych czynników poważnie szkodzą ich rozwojowi. W ramach stosowania niniejszej sekcji Komisja bierze pod uwagę, w stosownych przypadkach, spójność pomocy operacyjnej ze środkami w ramach EFMRA dla danego regionu oraz jej wpływ na konkurencję i handel zarówno w danych regionach, jak i w pozostałych częściach Unii.
- (189) Pomoc w ramach niniejszej sekcji nie może wykraczać poza to, co jest niezbędne do zaradzenia konkretnym ograniczeniom w regionach najbardziej oddalonych, wynikającym z ich izolacji, wyspiarskiego charakteru i skrajnego oddalenia.
- (190) Koszty kwalifikowalne wynikające z takich konkretnych ograniczeń należy obliczać zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2021/1972⁴⁹.
- (191) W celu uniknięcia nadmiernej rekompensaty dane państwo członkowskie musi wziąć pod uwagę inne rodzaje interwencji publicznej, w tym, w stosownych przypadkach, rekompensatę za dodatkowe koszty poniesione przez operatorów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury

⁴⁹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/1972 z dnia 11 sierpnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 poprzez ustanowienie kryteriów obliczania kosztów dodatkowych poniesionych przez operatorów, którzy zajmują się połowami, chowem i hodowlą, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu określonych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych (Dz.U. L 402 z 15.11.2021, s. 1).

z regionów najbardziej oddalonych, wypłacaną na podstawie art. 24 i art. 35–37 rozporządzenia (UE) 2021/1139.

- (192) Wysokość pomocy i wszelkich innych płatności otrzymanych przez beneficjenta z tytułu tych samych kosztów kwalifikowalnych musi być ograniczona do 100 % kosztów kwalifikowalnych.

2.2. Pomoc na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych

- (193) Komisja uzna, że pomoc na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych jest zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, jeżeli taka pomoc spełnia zasady określone w części I rozdział 3, warunki określone w niniejszej sekcji oraz przepisy szczegółowe mające zastosowanie do tych regionów.
- (194) Niniejsza sekcja dotyczy pomocy na odnowienie floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, mającej na celu wsparcie kosztów związanych z nabyciem nowego statku rybackiego, który zostanie zarejestrowany w regionie najbardziej oddalonym.
- (195) Pomoc w ramach niniejszej sekcji można przyznać jedynie jeżeli:
- a) nowy statek rybacki przestrzega unijnych i krajowych przepisów w zakresie higieny, zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy na pokładzie statków rybackich i parametrów statków rybackich; oraz
 - b) w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy główne miejsce rejestracji beneficjenta znajduje się w regionie najbardziej oddalonym, gdzie nowy statek zostanie zarejestrowany.
- (196) W dniu przyznania pomocy najbardziej aktualne sprawozdanie przygotowane zgodnie z art. 22 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 przed tą datą musi wykazać, że istnieje równowaga między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w segmencie floty regionu najbardziej oddalonego, do którego nowy statek będzie należeć („sprawozdanie krajowe”).
- (197) Nie można przyznać żadnej pomocy, jeżeli sprawozdania krajowego, a w szczególności zawartej w nim oceny równowagi, nie przygotowano na podstawie biowskaźników, wskaźników gospodarczych i wskaźników wykorzystania statków, określonych we wspólnych wytycznych⁵⁰, o których mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.
- (198) W związku z powyższym, aby przyznanie pomocy określonej w niniejszej sekcji było możliwe, muszą być spełnione następujące warunki:
- a) dane państwo członkowskie musi przedstawić Komisji sprawozdanie krajowe do dnia 31 maja roku N;

⁵⁰

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady – Wytyczne dotyczące analizy równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów zgodnie z art. 22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa (COM(2014) 545 final).

- b) w sprawozdaniu krajowym należy wykazać, że istnieje równowaga między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w segmencie floty, do którego nowy statek będzie należeć;
 - c) wnioski o przyznanie pomocy przedstawione organom krajowym w okresie od dnia 1 czerwca roku N do dnia 31 maja roku N+1 muszą zostać przeanalizowane na podstawie sprawozdania krajowego na rok N; oraz
 - d) wniosek ze sprawozdania krajowego za rok N, a w szczególności z zawartej w nim oceny równowagi, nie może zostać podważony przez Komisję.
- (199) Do celów pkt (198) lit. d) ocenę równowagi zawartą w sprawozdaniu krajowym uznaje się za zakwestionowaną, jeżeli Komisja prześle pismo w tej sprawie do danego państwa członkowskiego na podstawie art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 do dnia 31 marca roku N+1. Jeżeli w tym terminie żadne takie pismo nie zostanie przesłane lub w takim piśmie nie zostanie zakwestionowana ocena równowagi zawarta w sprawozdaniu krajowym, dane państwo członkowskie może przystąpić do przyznania pomocy.
- (200) Dane państwo członkowskie może przyznać pomoc na podstawie sprawozdania krajowego za rok N wyłącznie do czasu przedstawienia kolejnego sprawozdania krajowego do dnia 31 maja za rok N+1.
- (201) W żadnym momencie nie można przekroczyć pułapów zdolności połowowej każdego państwa członkowskiego i każdego segmentu floty regionów najbardziej oddalonych określonych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, z uwzględnieniem ewentualnego zmniejszenia tych pułapów zgodnie z art. 22 ust. 6 tego rozporządzenia. Wprowadzenie do floty nowej zdolności połowowej nabytej dzięki pomocy musi być przeprowadzone z pełnym poszanowaniem tych pułapów zdolności połowowych i nie może prowadzić do ich przekroczenia.
- (202) Pomocy nie można uzależnić od zakupu nowego statku w konkretnej stoczni.
- (203) Maksymalna intensywność pomocy nie może przekroczyć 60 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku statków o długości całkowitej poniżej 12 metrów, nie może przekroczyć 50 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku statków o długości całkowitej przynajmniej 12 metrów i poniżej 24 metrów i nie może przekroczyć 25 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w przypadku statków o długości całkowitej wynoszącej przynajmniej 24 metry.
- (204) Statek nabyty dzięki pomocy musi pozostać zarejestrowany w regionie najbardziej oddalonym przez co najmniej 15 lat od daty przyznania pomocy i musi w tym czasie wyładowywać wszystkie swoje połowy w regionie najbardziej oddalonym. Jeżeli warunek ten nie jest spełniony, należy zwrócić kwotę pomocy proporcjonalną do okresu lub stopnia niezgodności.

CZĘŚĆ III

KWESTIE PROCEDURALNE

1. Maksymalny czas trwania programów pomocy i ocena

- (205) Komisja zatwierdzi jedynie programy pomocy o ograniczonym czasie trwania. Programy pomocy w zasadzie nie mogą być stosowane przez okres dłuższy niż siedem lat.

- (206) Aby zagwarantować, że zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej są ograniczone, Komisja może także wymagać, by pewne programy ograniczono w czasie (zwykle do czterech lat lub mniej) oraz objęto oceną *ex post*, o której mowa w pkt (36). Ocenie *ex-post* będą podlegać programy, w przypadku których potencjalne zakłócenie konkurencji może być szczególnie silne, tzn. może wystąpić ryzyko poważnego ograniczenia lub zakłócenia konkurencji, jeśli ich wdrożenie nie zostanie w odpowiednim czasie poddane przeglądowi.
- (207) Zważywszy na cele wspomnianej oceny *ex-post* oraz aby nie powodować w związku z nią nadmiernego obciążenia dla państw członkowskich w odniesieniu do mniejszych kwot pomocy, wymóg oceny *ex-post* ma zastosowanie jedynie w przypadku programów pomocy o dużym budżecie, zawierających nowatorskie elementy bądź też gdy przewiduje się istotne zmiany rynkowe, technologiczne lub regulacyjne. Ocena *ex-post* musi zostać przeprowadzana przez eksperta, który jest niezależny od organu przyznającego pomoc, na podstawie wspólnych metod, i musi zostać podana do wiadomości publicznej. Państwa członkowskie mają obowiązek przedstawienia wraz z odpowiednim programem pomocy projektu planu oceny, który będzie stanowił integralną część oceny programu przez Komisję.
- (208) Ocenę *ex-post* należy przedłożyć do Komisji w odpowiednim czasie, aby można było rozważyć ewentualne przedłużenie okresu obowiązywania programu pomocy, a w każdym razie w momencie wygaśnięcia okresu obowiązywania programu. We wszelkich późniejszych środkach pomocy o podobnym celu należy uwzględnić wyniki oceny *ex-post*.
- (209) W przypadku programów pomocy wyłączonych z zakresu stosowania rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych wyłącznie z uwagi na duży budżet Komisja oceni ich zgodność z rynkiem wewnętrznym wyłącznie na podstawie planu oceny.

2. Stosowanie wytycznych

- (210) Komisja będzie stosować niniejsze wytyczne do oceny każdej pomocy, która ma zostać przyznana w dniu lub po dniu 1 stycznia 2023 r., niezależnie od daty powiadomienia.
- (211) Pomoc indywidualna przyznana na podstawie zatwierdzonego programu pomocy i zgłoszona Komisji w związku z obowiązkiem indywidualnego zgłaszania takiej pomocy, będzie oceniana na podstawie wytycznych, które mają zastosowanie dla zatwierdzonego programu pomocy.
- (212) Pomoc przyznana niezgodnie z prawem będzie oceniana na podstawie wytycznych obowiązujących w momencie udzielania pomocy. Pomoc indywidualna udzielona w ramach niezgodnego z prawem programu pomocy będzie oceniana na podstawie wytycznych mających zastosowanie do niezgodnego z prawem programu pomocy w czasie, w którym pomoc indywidualna została przyznana.

- (213) Wytyczne do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury⁵¹ przyjęte w 2015 r. zostają uchylone i nie będą miały zastosowania po dniu 31 grudnia 2022 r., z wyjątkiem przypadków, o których mowa w pkt (211) i (212).

3. Propozycje dotyczące stosownych środków

- (214) Zgodnie z art. 108 ust. 1 TFUE Komisja proponuje, aby najpóźniej do dnia 30 czerwca 2023 r. wszystkie państwa członkowskie wprowadziły zmiany w swoich istniejących programach pomocy w celu ich uzgodnienia z niniejszymi wytycznymi.
- (215) Komisja zwraca się do państw członkowskich o wyrażenie wyraźnej i bezwarunkowej zgody na stosowne środki zaproponowane w niniejszych wytycznych w ciągu dwóch miesięcy od dnia publikacji niniejszych wytycznych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (216) Jeżeli państwo członkowskie nie udzieli swojej wyraźnej i bezwarunkowej zgody w przewidzianym terminie, Komisja założy, że dane państwo członkowskie nie wyraża zgody na zaproponowane środki. Jeżeli państwo członkowskie nie zgadza się na zaproponowane środki, Komisja podejmie działania zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589.

4. Sprawozdawczość i monitorowanie

- (217) Komisja przypomina, że obowiązkiem każdego państwa członkowskiego jest przedkładanie Komisji sprawozdań rocznych, jak określono w art. 26 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 oraz art. 5, 6 i 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004⁵².
- (218) Roczne sprawozdanie musi także zawierać informacje meteorologiczne na temat rodzaju, daty wystąpienia, relatywnej skali i lokalizacji zjawisk określonych w części II, sekcje 1.1 i 1.2 oraz informacje na temat chorób zwierząt i zarażeń inwazyjnymi gatunkami obcymi określonych w części II rozdział 1 sekcja 1.3. Obowiązek sprawozdawczy określony w niniejszym punkcie dotyczy wyłącznie programów ramowych *ex ante*.
- (219) Komisja zastrzega sobie prawo do zażądania w poszczególnych przypadkach dodatkowych informacji dotyczących istniejących programów pomocy, gdy informacje takie są jej niezbędne do wywiązania się z obowiązków na podstawie art. 108 ust. 1 TFUE.
- (220) Każde państwo członkowskie prowadzi szczegółową dokumentację dotyczącą wszystkich stosowanych przez siebie środków pomocy. Taka dokumentacja musi zawierać wszelkie informacje niezbędne do ustalenia, czy spełniono wszystkie warunki określone w niniejszych wytycznych dotyczące, w stosownych przypadkach, kwalifikowalności i intensywności pomocy. Dokumentację należy

⁵¹ Komunikat Komisji – Wytyczne do analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz.U. C 217 z 2.7.2015, s. 1).

⁵² Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 141 z 30.4.2004, s. 1).

przechowywać przez 10 lat od daty przyznania pomocy i na żądanie przekazać ją Komisji.

5. Przegląd

- (221) Komisja może podjąć decyzję o przeprowadzeniu przeglądu lub zmianie niniejszych wytycznych w dowolnym momencie, jeżeli jest to konieczne ze względu na politykę konkurencji, polityki Unii w innych dziedzinach, zobowiązania międzynarodowe, zmianę sytuacji na rynkach bądź też wszelkie inne uzasadnione powody.